

APSTIPRINĀTS
ar Valsts meža dienesta
2014. gada 12. jūnija rīkojumu Nr.101

2014

GADSKĀRTA

VALSTS MEŽA
DIENESTA
2013.GADA
PUBLISKAIS
PĀRSKATS

SATURS

1.	PAMATINFORMĀCIJA	4
1.1.	2013.GADA GALVENĀS PRIORITĀTES UN INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU.....	7
1.2.	MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS UN IZMANTOŠANAS UZRAUDZĪBA	7
1.3.	MEŽA SANITĀRĀ STĀVOKĻA UZRAUDZĪBA	16
1.4.	DABAS AIZSARDZĪBA MEŽĀ.....	18
1.5.	MEŽA UGUNSAZSARDZĪBA	19
1.6.	MEŽA APSAIMNIEKOŠANU UN IZMANTOŠANU REGULĒJOŠO NORMATĪVO AKTU PĀRKĀPUMI.....	20
1.7.	MEDĪBAS REGULĒJOŠO NORMATĪVO AKTU IEVĒROŠANAS KONTROLE UN MEDĪBU RESURSU STĀVOKĻIS	22
1.8.	ZINĀTNISKĀS IZPĒTES MEŽU APSAIMNIEKOŠANA	26
1.9.	KLIENTU APKALPOŠANA.....	26
1.10.	MEŽA VALSTS REĢISTRA INFORMĀCIJAS SISTĒMA.....	27
1.11.	KVALITĀTES VADĪBA, IEKŠĒJAIS AUDITS UN KONTROLE	27
2.	FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI	29
3.	PERSONĀLS	32
4.	KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	34
5.	PLĀNI 2014. GADAM	36
PIELIKUMS		

Valsts meža dienesta 2013. gadā paveiktais skaitļu un faktu valodā ir apkopots ikgadējā informatīvajā izdevumā Gadskārta, kas ir arī Valsts meža dienesta 2013. gada publiskais pārskats.

Publiskā pārskata sadaļās var atrast skaitļus un faktus, kas raksturo, kāda ir šā brīža situācija visos Latvijas mežos, kāda tā bijusi nesenā vēsturē, kā arī iespējamās tendences tuvākajā nākotnē. Apkopota informācija par 2013. gada laikā visos mežos paveikto meža atjaunošanā, meža ieaudzēšanā, meža kopšanā. Parādīti plānotie un faktiski izcirstie koksnes apjomi, vērtēts meža sanitārais stāvoklis un dabas aizsardzība mežā, un šajā pārskatā ir iegūstama informācija par meža ugunsapsardzību un medību resursiem.

1. PAMATINFORMĀCIJA

Valsts meža dienests

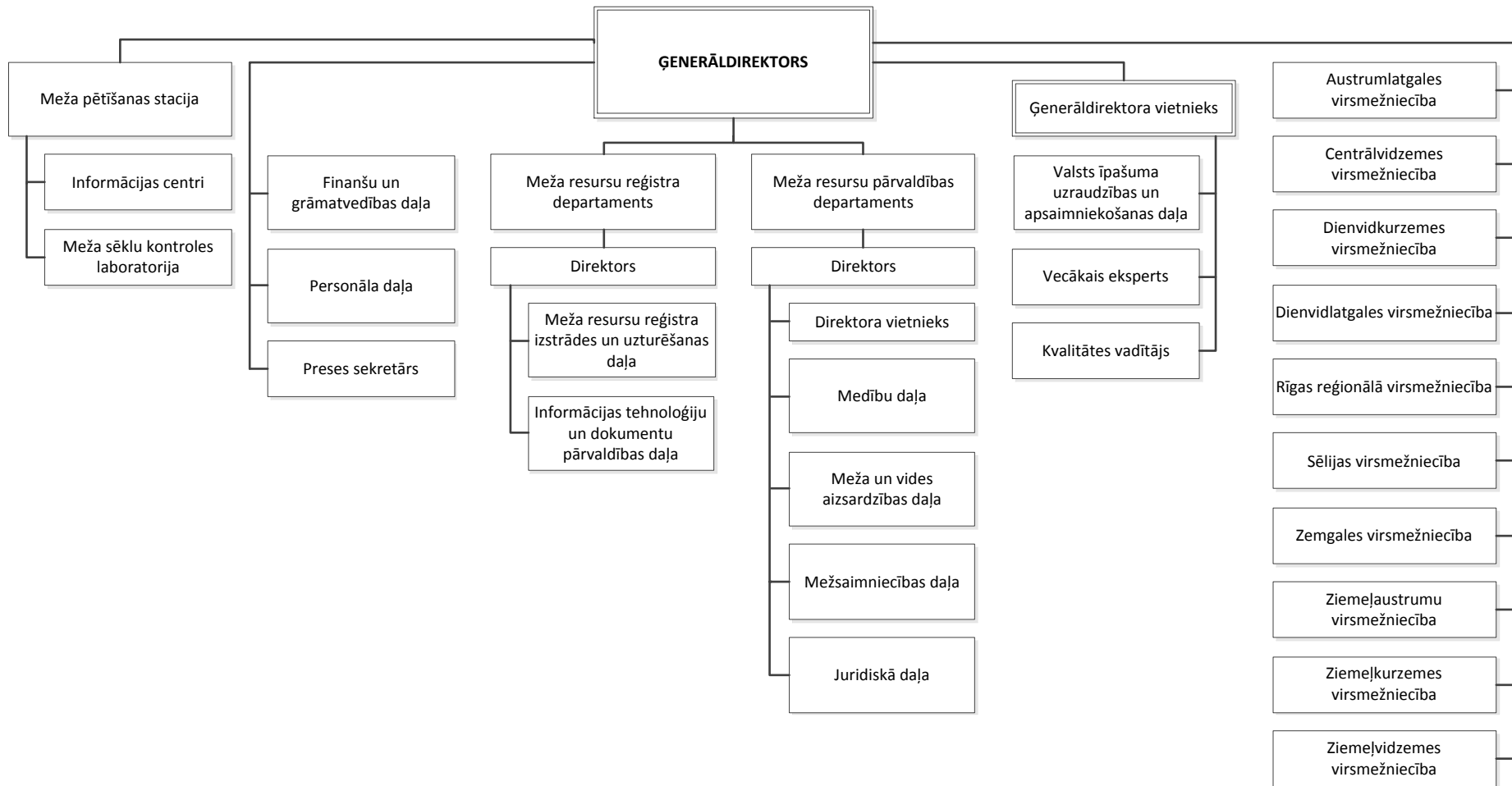
Valsts meža dienests (turpmāk - Dienests) ir zemkopības ministra padotībā esoša valsts tiešās pārvaldes iestāde, kas visā Latvijas teritorijā uzrauga meža apsaimniekošanu un izmantošanu, ugunsdrošību un medības reglamentējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu, īsteno meža ugunsdzēsību un piedalās meža nozares politikas veidošanā un ieviešanā.

Dienesta galvenās funkcijas:

- ✓ uzraudzīt meža apsaimniekošanu, izmantošanu un medības reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanu;
- ✓ pārtraukt un novērst meža apsaimniekošanu un izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumus;
- ✓ nodrošināt meža ugunsapsardzību, atklājot, ierobežojot un likvidējot meža ugunsgrēkus visos mežos;
- ✓ piedalīties valsts meža politikas izstrādē un ieviešanā, kā arī Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) atbalsta pasākumu izstrādē un ieviešanā;
- ✓ sadarboties ar tiešās un pastarpinātās valsts pārvaldes iestādēm, nevalstisko un starptautisko institūciju un organizāciju, kā arī citiem sabiedrības un institūciju pārstāvjiem.

Dienests savas kompetences ietvaros visā Latvijas teritorijā uzrauga to normatīvo aktu ievērošanu, kuri regulē meža apsaimniekošanu un izmantošanu, novērtē normatīvo aktu darbību attiecībā uz meža apsaimniekošanu un izmantošanu, iesniedz priekšlikumus Zemkopības ministrijai normatīvo aktu darbības efektivitātes palielināšanai, piedalās meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu projektu izstrādāšanā, izsniedz normatīvajos aktos noteiktās atļaujas, apliecības, apliecinājumus un citus dokumentus, atestē meža reproduktīvā materiāla ieguves avotus un sertificē meža reproduktīvo materiālu, veic meža sanitārā stāvokļa uzraudzību, pārbauda meža inventarizācijas datu kvalitāti, uztur Meža valsts reģistru, eksaminē mednieku un medību vadītāju kandidātus un izsniedz mednieka un medību vadītāju apliecības, kā arī pārbauda mednieku praktiskās iemaņas šaušanā ar medību ieroci. Dienests veic meža ugunsdrošības uzraudzību, un veic meža ugunsdzēsību atklājot, ierobežojot un likvidējot meža ugunsgrēkus, pēc tam iesaistot meža īpašniekus (valdītājus) ugunsgrēka vietas uzraudzībā. Tiek administrēta valsts un starptautiski finansēto atbalsta programmu realizācija mežsaimniecībā, informēta sabiedrība par meža un medību resursu stāvokli un to izmantošanu, pārvaldīti zinātniskās izpētes meži. Dienesta darbinieki informē un sniedz atbalstu meža īpašniekiem meža likumdošanas normatīvo aktu jautājumos, kā arī rūpējas, lai meža apsaimniekotāji zinātu, izprastu un ievērotu meža apsaimniekošanu regulējošo normatīvo dokumentu prasības.

Dienesta funkciju izpildi un pakalpojumus meža īpašniekiem un tiesiskajiem valdītājiem, medniekiem un pārējiem klientiem nodrošina centrālā administrācija, virsmežniecības, virsmežniecību biroji, un Meža pētīšanas stacija.

1. attēls. Valsts meža dienesta struktūra uz 01.01.2014.

Dienesta stratēģijas pamatelementi

Nākotnes redzējums

Līderis valstī informācijas, datu apjoma un apstrādes iespēju jomā saistībā ar meža un medību resursiem, tai skaitā nodrošinot aktuālu, kvalitatīvu un unikālu kartogrāfisko informāciju par mežu. Valsts pārvaldes iestāde, kas savas kompetences ietvaros nodrošina valsts meža politikā minētās uzraudzības un atbalsta funkcijas veikšanu visos Latvijas Republikas mežos, ar uzsvaru uz sabiedrības sociālo, ekonomisko un ekoloģisko interešu sabalansēšanu, tajā pašā laikā neierobežojot saimnieciskās darbības patstāvību, to panākot ar konkurētspējīgu, augsti kvalificētu, kompetentu un ar jaunākajām tehnoloģijām nodrošinātu personālu.

Misija

Sabiedrības interesēs nodrošināt likumu un likumpamatoto tiesību aktu piemērošanu un to ievērošanas kontroli visos mežos neatkarīgi no to īpašnieka.

Vērtības

Profesionāls un kompetents personāls
Atbildība un godprātība
Pieejamība un sadarbība ar sabiedrību
Attīstība un inovācija
Komandas darbs un sadarbība
Neatkarīga eksperta tēls meža un medību resursu jomā
Vienāda attieksme pret visiem meža īpašniekiem

1.1. 2013.GADA GALVENĀS PRIORITĀTES UN INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU

Pārskata gadā Valsts meža dienestā pieejamību klientiem un administratīvās funkcijas īsteno centrālā administrācija, 10 virsmežniecības, 29 virsmežniecību biroji un Meža pētīšanas stacija.

2013. gadā Dienests turpinājis uzlabot iekšējās kontroles sistēmu, kuras uzdevums ir nodrošināt pastāvīgu, efektīvu un lietderīgu iestādes darbību.

Ir noritējis regulārs un sistemātisks darbs pie Meža valsts reģistra informācijas sistēmas pilnveidošanas un modernizācijas.

2013. gadā Dienests ir sagatavojis informatīvo ziņojumu „Par Valsts meža dienesta nodrošinājumu meža ugunsdzēsības uzdevumu veikšanai”, ko Zemkopības ministrija iesniegusi izskatīšanai Ministru kabinetā.

Dienests aktīvi iesaistījies Lauku attīstības programmas 2014. – 2020. gadam izstrādē. Turpinājusies dalība valsts un ES atbalsta pasākumu administrēšanā un koordinācijā, sadarbībā ar Lauku atbalsta dienestu.

Pastiprināti ir strādāts pie ikdienas darbā nepieciešamā aprīkojuma (tai skaitā dienesta autotransporta) nodrošināšanas, iegādājoties dienesta apģērbu komplektus un darba apavus katram mežzinim, papildinot dienesta autoparku ar 29 vieglajām apvidus automašīnām, aprīkojot vecāko mežziņu automašīnas ar GPS navigācijas ierīcēm un specializētu karti, tādējādi nodrošinot virzību uz stabilu, konkurētspējīgu, augsti kvalificētu, kompetentu un ar jaunākajām tehnoloģijām apgādātu personālu.

Dienests iesaistījies Eiropas reģionālās attīstības fonda finansētajā projektā „Zemkopības ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu uz klientu orientētas pakalpojumu sistēmas un vienotas informatīvās telpas izveide”

Dienests aktīvi piedalījies Zemkopības ministrijas rīkotajās darba grupās, kas tikušas izveidotas ar Dienesta funkcijām saistīto normatīvo aktu grozījumu projektu izstrādei.

1.2. MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS UN IZMANTOŠANAS UZRAUDZĪBA

Meža atjaunošanas, ieaudzēšanas un jaunaudžu kopšanas uzraudzība

Meža atjaunošanas, ieaudzēšanas un jaunaudžu kopšanas mērķis ir izaudzēt augstražīgas un bioloģiski noturīgas mežaudzes, lai nodrošinātu tautsaimniecību ar nepieciešamajiem koksnes resursiem, vienlaikus saglabājot vides ekoloģisko līdzsvaru un veicot meža rekreācijas un estētisko īpašību paaugstināšanu. Dienests veic minēto mežsaimniecisko pasākumu apjoma fiksēšanu, kvalitātes pārbaudes un statistikas datu apkopošanu.

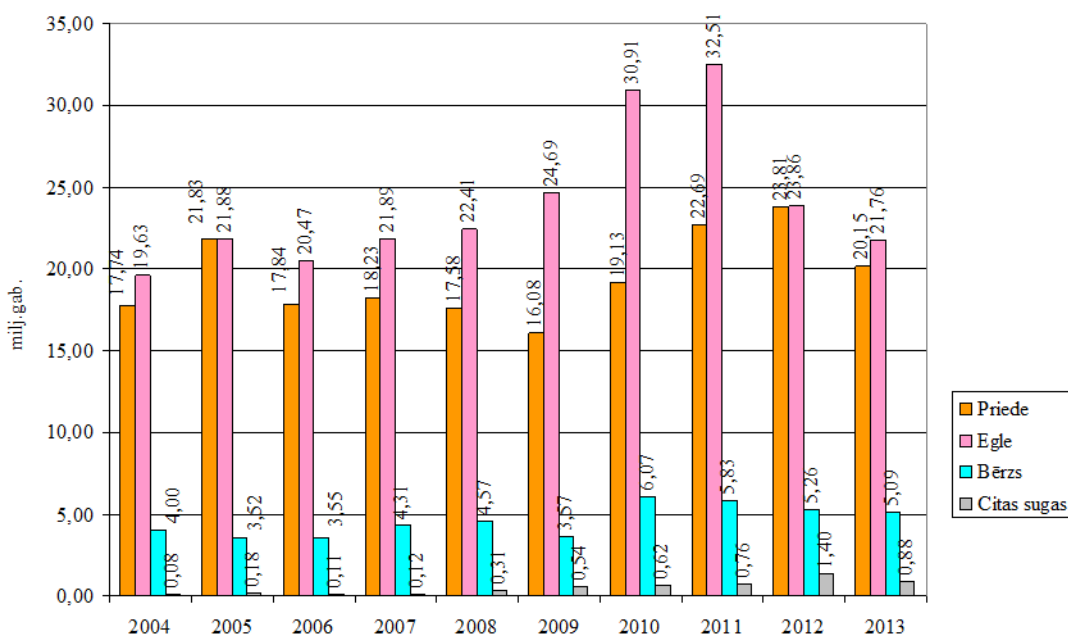
Meža reproduktīvā materiāla ieguve un sertificēšana

Meža reproduktīvā materiāla ieguves un sertificēšanas mērķis ir saglabāt Latvijas meža koku sugu ģenētisko daudzveidību un uzlabot atjaunoto un ieaudzēto mežaudžu produktivitāti, vitalitāti un atjaunošanās spēju. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām Dienests veic meža reproduktīvā materiāla ražošanas, izmantošanas un tirdzniecības kontroli.

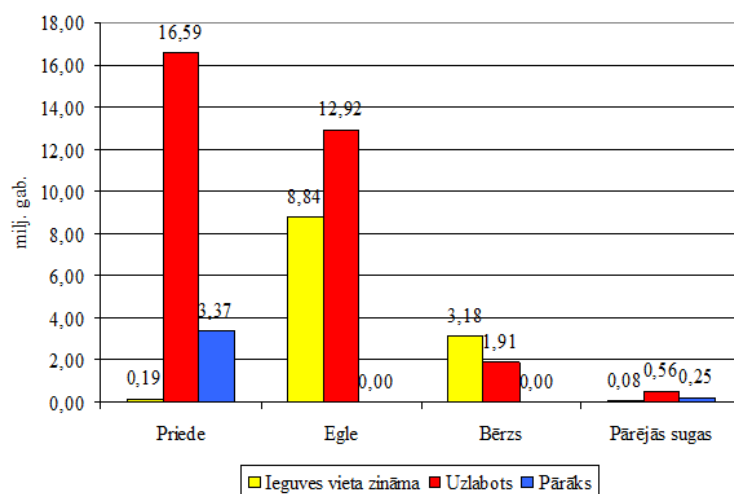
Uz 01.01.2014. Dienests meža reproduktīvā materiāla ieguves avotu reģistrā ir reģistrējis un aktualizējis informāciju par 178 augstākās („uzlabots” un „pārāks”) kategorijas meža reproduktīvā materiāla ieguves avotiem.

2013. gada informācija liecina, ka meža koku sēkļu ražošanai ir ievākti 460 hektolitri čiekuri, stādu audzēšanai - 2230 kg ozola zīles un citu koku sugu sēklas un 32 tūkst. papeļu spraudņi.

Pārskata gadā izaudzēti, sertificēti un izmantoti meža atjaunošanai vai ieaudzēšanai 47,88 milj., tai skaitā 35,60 milj. ģenētiski augstvērtīgāko kategoriju „uzlabots” un „pārāks” meža koku sējeņi un stādi. Uz citām Eiropas Savienības dalībvalstīm pārvietoti 6,23 milj. meža koku sējeņi un stādi, bet papildus no citām Eiropas Savienības dalībvalstīm ievesti 0,54 milj. stādu.

2. attēls. Izaudzētais un meža atjaunošanai un ieaudzēšanai pielietotais stādāmais materiāls 2004.-2013.g., milj. gab.

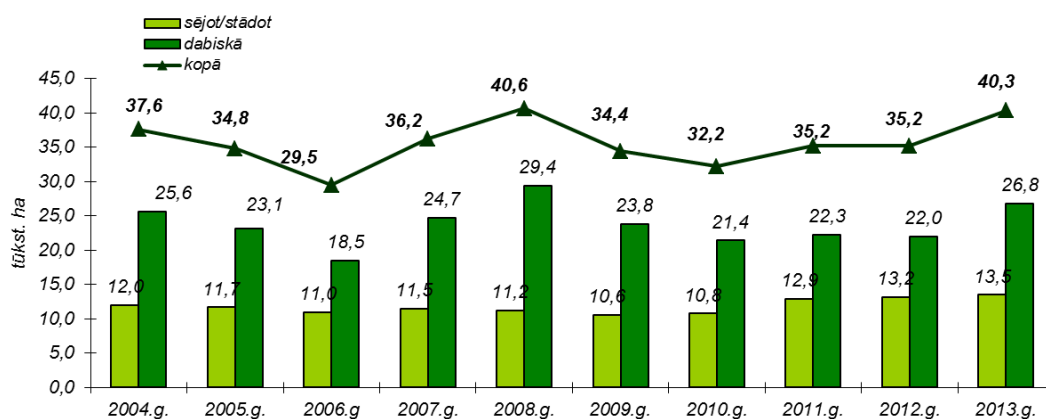

3. attēls. Izaudzētais un meža atjaunošanai un ieaudzēšanai 2013.gadā pielietotais stādāmais materiāls sadalījumā pa kategorijām, milj. gab.

Meža atjaunošana

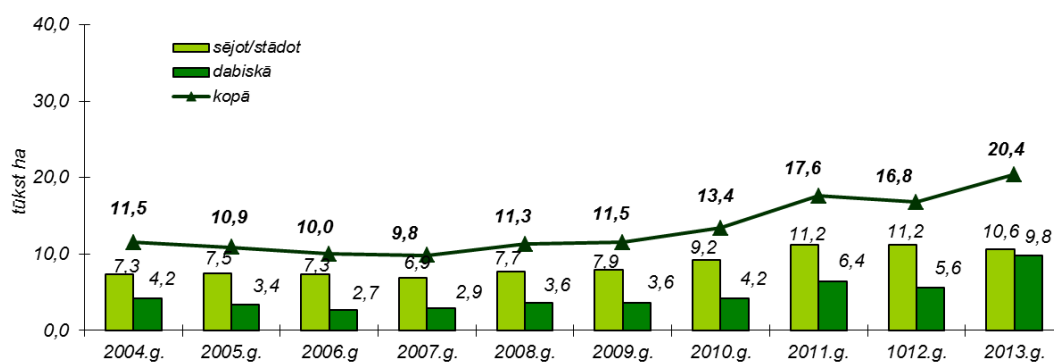
Meža atjaunošanas pamatuzdevums ir mežsaimniecības prasībām atbilstoša produktīva un kvalitatīva meža izaudzēšana, mežu atjaunojot sējot vai stādot, vai veicinot dabisko atjaunošanos, ja tā norit ar dotajiem augšanas apstākļiem atbilstošām koku sugām.

Kā liecina Valsts meža dienesta apkopotā informācija par meža atjaunošanu valstī, 2013.gadā Latvijā kopā atjaunoti 40,3 tūkst. ha meža, no kuriem valsts mežā atjaunoti 20,4 tūkst. ha, pārējo īpašnieku mežā atjaunoti – 19,9 tūkst. ha. 2013.gada atjaunošanas apjomi ir par 5,1 tūkst. ha lielāki nekā 2012. gadā.

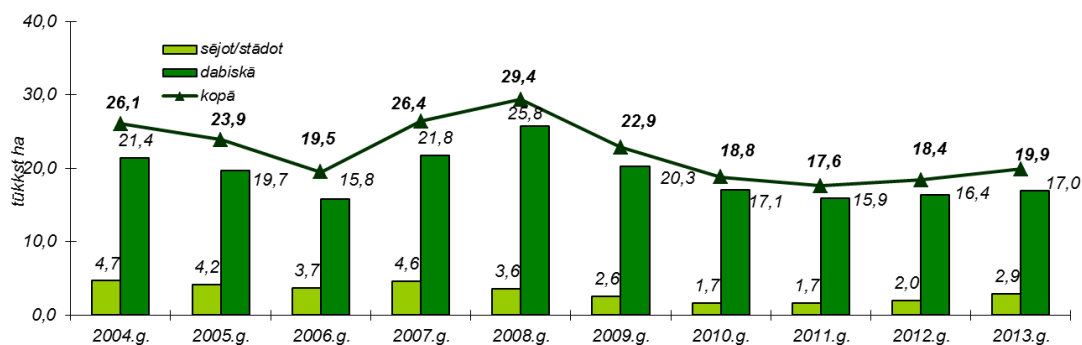

4. attēls. Meža atjaunošana 2004.-2013.g., tūkst. ha

Salīdzinājumā ar 2012.gadu pārējo īpašnieku mežos 2013. gadā meža atjaunošanas apjomi palielinājušies par 1,5 tūkst. ha, savukārt valsts mežos atjaunots par 3,6 tūkst. ha vairāk.

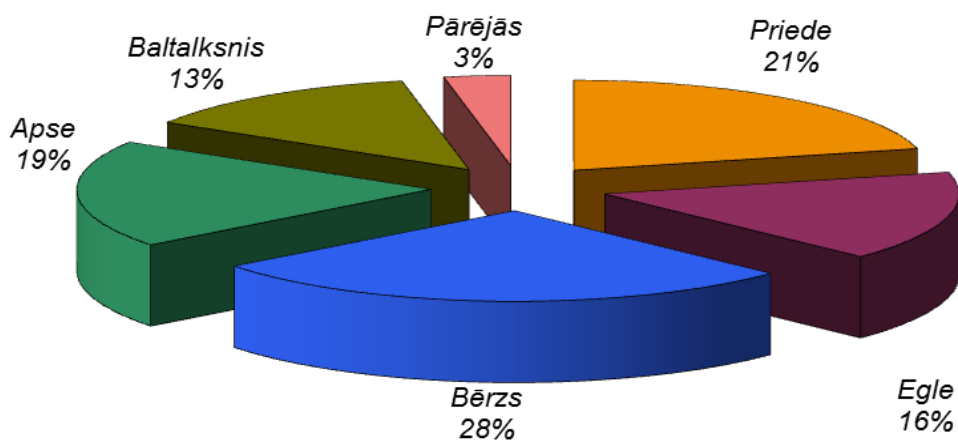
5. attēls. Meža atjaunošana valsts mežos 2004.-2013.g., tūkst. ha

6. attēls. Meža atjaunošana pārējo īpašnieku mežos 2004.-2013.g., tūkst. ha

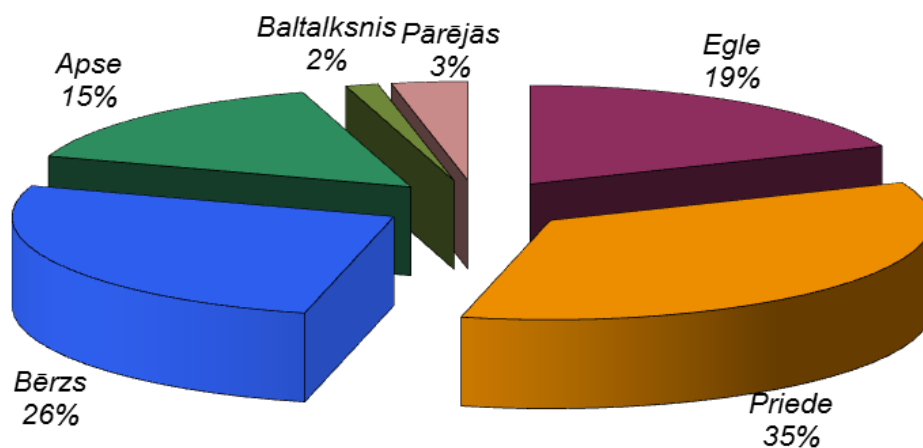
2013.gadā mežs sējot un stādot atjaunots 13,5 tūkst. ha platībā (34 % no atjaunotās meža kopplatības); valsts mežos sējot vai stādot atjaunoti 10,6 tūkst. ha (52 %), bet pārējo īpašnieku mežos – 2,9 tūkst. ha, kas ir 15 % no kopējās 2013.gadā atjaunotās meža platības pārējo īpašnieku mežos.

Meža atjaunošanas noteikumu prasības un meža īpašnieku vai tiesisko valdītāju pieņemtie lēmumi atjaunojamās koku sugas izvēlē nodrošina meža atjaunošanu ar piecām galvenajām, saimnieciski izmantojamām koku sugām – bērzu, priedi, egli, apsi un baltalksnī. 2013.gadā Latvijā ar skuju kokiem atjaunoti 14,0 tūkst. ha jeb 37 % no atjaunotās kopplatības (egle – 16 %, priede – 21 %), bet ar lapu kokiem 20,3 tūkst. ha jeb 63% no atjaunotās kopplatības.

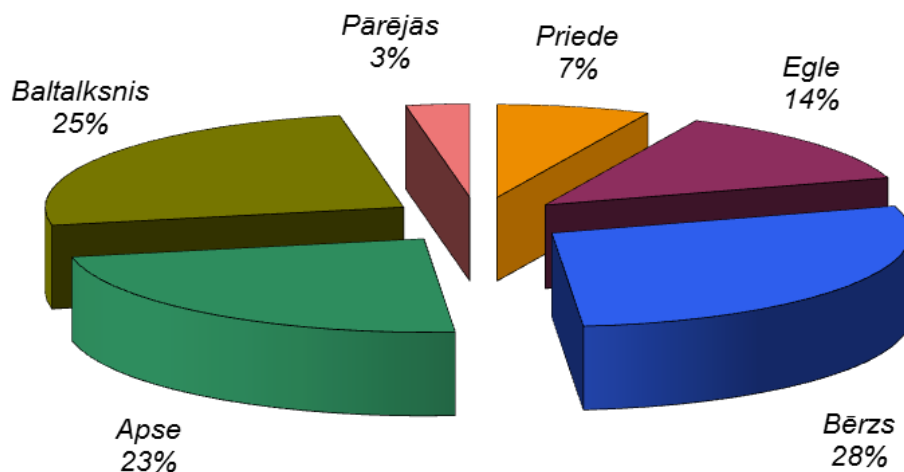

7. attēls. Koku sugu īpatsvars meža atjaunošanā 2013.g. Latvijā, %

Galvenās lapu koku sugas ir bērzs – 11,0 tūkst. ha (28 %), apse- 7,7 tūkst. ha (19%), baltalksnis 5,3 tūkst. ha (13%). Galvenās koku sugas meža atjaunošanā valsts mežos un pārējo īpašnieku mežos ir atšķirīgas: valsts mežos 54 % platību ir atjaunotas ar skuju kokiem (t.sk. egle 19 %, priede 35%), bet pārējo īpašnieku mežos ar skuju kokiem atjaunotas 21 % platības (t.sk. egle – 14 % un priede – 7%). Pārējās platībās dominē ar bērzu atjaunotās audzes (28 %), kā arī ievērojamu īpatsvaru sastāda apse (23 %) un baltalksnis (25 %).

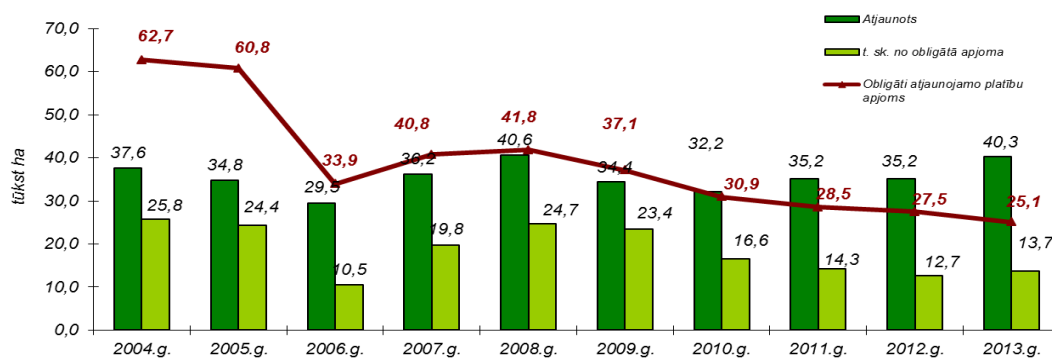

8. attēls. Koku sugu īpatsvars meža atjaunošanā 2013.g. valsts mežos, %

9. attēls. Koku sugu īpatsvars meža atjaunošanā 2013.g. pārējo īpašnieku mežos, %

Terminā neatjaunoto platību kopējais apjoms valstī 2013.gada beigās bija 11,4 tūkst. ha, ko veido neatjaunotās platības galvenokārt pārējo īpašnieku mežos.

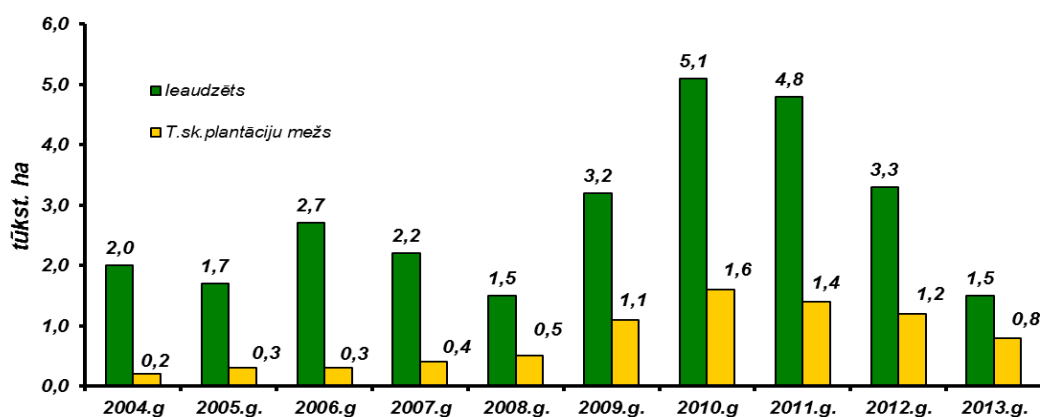

10. attēls. Obligāti atjaunojamo un atjaunoto platību salīdzinājums 2004.-2013.g., tūkst. ha

Meža ieaudzēšana

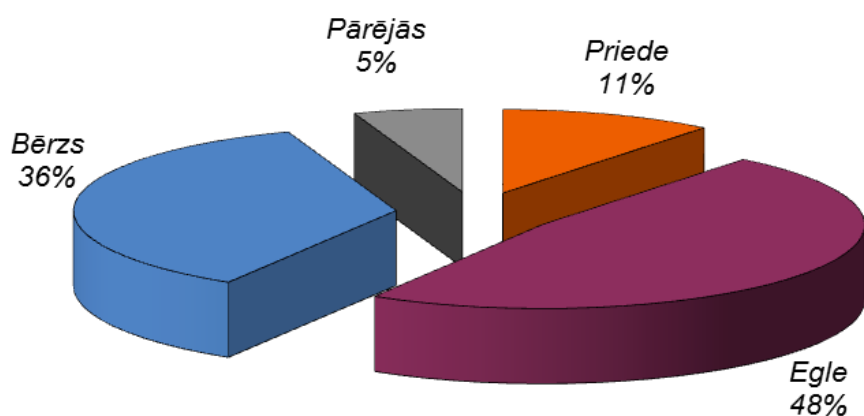
Meža ieaudzēšana ir jauna meža sēšana un stādīšana ar mežu neapklātās zemēs. Meža ieaudzēšanai lauksaimniecībā neizmantotās zemēs ir vairāki mērķi. Kā galvenie minami: racionāla zemes izmantošana, vides piesārņojuma samazināšana, lauku ainavu dažādošana, rekreācijas iespēju paplašināšana u.c. Ieaudzētās meža platības var ierīkot arī kā plantāciju mežu, kas ir īpašiem mērķiem ieaudzētas mežaudzes. Ieaudzējot plantāciju mežu, būtu lietderīgi izmantot tikai selekcionētu stādāmo materiālu, jo šāda stādāmā materiāla augšanas gaita un koku kvalitāte ir labāka, nekā stādot mežņus.

2013. gadā valstī lauksaimniecībā neizmantotās zemēs ieaudzētas 1,5 tūkst. ha mežaudzes, no kurām 0,8 tūkst. ha reģistrētas kā plantāciju meži.

11. attēls. Meža ieaudzēšana Latvijā 2004.-2013.g., tūkst. ha

Galvenās ieaudzētās koku sugas ir egle (48%), bērzs (36%) un priede (11%), pārējās koku sugas – baltalksnis, apse, melnalksnis, ozols u.c. sastāda 5% no ieaudzētajām platībām.

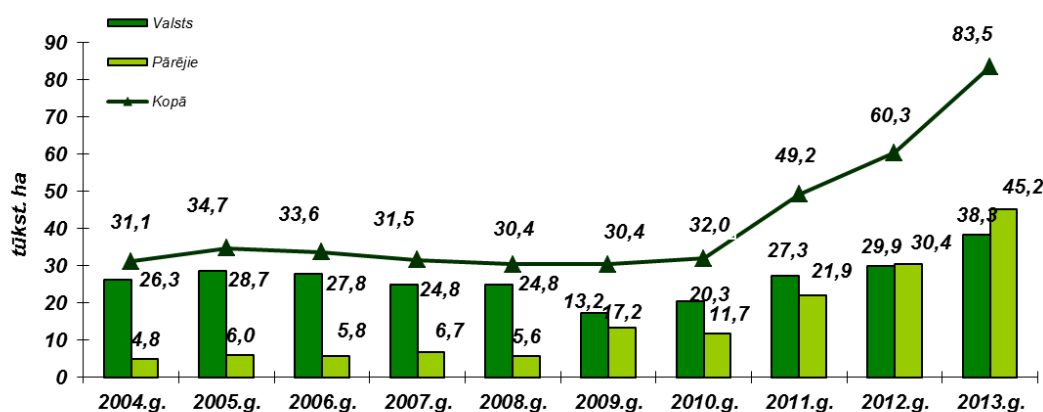
12. attēls. Koku sugu īpatsvars 2013.g. ieaudzētajās platībās Latvijā, %

Jaunaudžu kopšana

Jaunaudžu kopšanu veic ar mērķi, veicināt konkrētiem meža augšanas apstākļiem vislabāk piemērotu koku sugu attīstību. Jāpiemin arī tas, ka kopšana palielina nākotnes meža ražību un atstājamo koku vērtību, kas ir atkarīga no stādu vai sēklu ģenētiskajām īpašībām. Pareiza stādu izvēle ievērojami ietekmē krājas pieaugumu, kā arī stumbru kvalitāti. Pareizi izkopjot jaunaudzes atstājamiem kokiem ievērojami palielinās augšanas telpa un samazinās meža audzēšanas cikla ilgums, respektīvi, vēlamo rezultātu iegūst vidēji par 10-20 gadiem ātrāk (ja audzi plānots nocirst pēc caurmēra, tas ir, kad valdošā koku suga sasniegusi galvenās cirtes caurmēru), un koki ir ar taisniem un resniem stumbriem.

Kopš 2008.gada meža īpašnieki var pieteikties uz Valsts un Eiropas Savienības finansējumu jaunaudžu kopšanā atbalsta pasākumā „Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana”. 2013.gadā VMD ir iesniegti un izvērtēti Meža apsaimniekošanas plāni, kuros plānots saņemt Valsts un Eiropas Savienības atbalstu 32 tūkst. ha jaunaudžu kopšanai.

2013.gadā jaunaudžu kopšana valstī kopā veikta rekordlielā, 83,5 tūkst. ha apjomā, t. sk. valsts mežos – 38,3 tūkst. ha, pārējo īpašnieku mežos – 45,2 tūkst. ha. Visvairāk koptas egļu (34%), bērzu (31%) un priežu (21%) jaunaudzes, pārējo kopto koku sugu jaunaudzes sastāda 14%.

13. attēls. Jaunaudžu kopšana 2004.-2013.g., tūkst. ha

Meža inventarizācija

Meža likuma 29.pants nosaka, ka meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs savā īpašumā vai tiesiskajā valdījumā nodrošina pirmreizēju meža inventarizāciju un tās datus iesniedz Dienestam, kā arī vismaz reizi 20 gados un normatīvajos aktos noteiktajos citos gadījumos veic atkārtotu meža inventarizāciju.

Meža inventarizācijas dati satur informāciju par mežu un meža zemi, par tajā veikto saimniecisko darbību - koku ciršanu, meža atjaunošanu, jaunaudžu kopšanu, ceļu būvi un rekonstrukciju mežā u.c.

Meža inventarizācijas kārtību nosaka Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumi Nr.88 “Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi”. Meža inventarizācijas

datus drīkst sagatavot tikai Dienestā reģistrēti meža inventarizācijas veicēji. Pavisam Dienestā reģistrēti 772 inventarizācijas veicēji, 2013.gadā no jauna reģistrēti 368. Dienests katru gadu izvērtē meža inventarizācijas veicēju profesionālo kvalifikāciju, t.i., vai inventarizācijas veicējs kalendārā gada laikā nav saņēmis atteikumu inventarizācijas datu reģistrācijai Meža valsts reģistrā vairāk nekā par 10% inventarizēto zemes vienību. 2013.gadā 10 inventarizācijas veicējiem par nekvalitatīviem 2012.gada darbības rezultātiem tika anulēta meža inventarizācijas veicēja reģistrācija Meža valsts reģistrā.

Dienests pieņem meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja iesniegtos meža inventarizācijas datus, izvērtē tajos sniegtās informācijas atbilstību izvirzītajām kvalitātes prasībām un pieņem lēmumus par meža inventarizācijas datu pievienošanu Meža valsts reģistram. 2013.gadā Dienests izvērtēšanai un pievienošanai Meža valsts reģistram ir saņēmis 10911 meža inventarizācijas lietas. Meža valsts reģistram tika pievienoti 9833 lietu dati, 410 gadījumos informācijas neatbilstības dēļ meža īpašnieks un inventarizācijas veicējs ir saņēmis atteikumu datu pievienošanai Meža valsts reģistram.

Iesniegumu pārbaudes un apliecinājumu izsniegšana

Meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam Dienestā ir jāsaņem atļauja (apliecinājums) koku ciršanai. Lai varētu saņemt darbības atļauju, meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs vēršas ar rakstisku iesniegumu Dienestā.

Pirms apliecinājumu izsniegšanas Dienesta darbinieki izlases veidā pārbauda, vai iesniegumā minētā darbība atbilst normatīvajiem aktiem un stāvoklim dabā. 2013.gadā Dienests ir izsniedzis ciršanas apliecinājumus 65 742 cirsmām, no tiem apliecinājumus valsts mežos 18 823 cirsmām un pārējos mežos 46 919 cirsmām. 2013.gadā koku ciršana dažādos ciršu veidos bija paredzēta 118,6 tūkst. ha platībā.

Izsniedzot ciršanas apliecinājumus, Meža valsts reģistrā tiek uzskaitītas plānotās izcērtamās platības un plānotais izcērtamās koksnes apjoms. Meža valsts reģistrā uzkrāto informāciju par plānoto un veikto saimniecisko darbību meža zemē izmanto arī citas valsts institūcijas.

Ciršanas apjoms

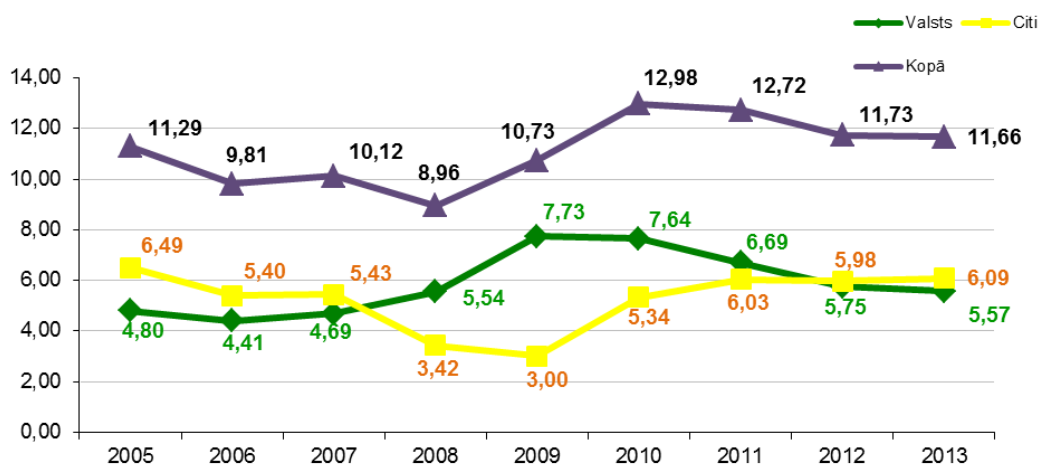
Lai sabiedrības rīcībā būtu operatīva informācija par Latvijas mežos plānotajām saimnieciskajām darbībām un to apjomu, Dienests katru mēnesi apkopo informāciju par iepriekšējā mēnesī izsniegtajiem apliecinājumiem un tajos uzrādīto plānoto ciršanas apjomu.

Meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam katru gadu līdz 1.februārim ir jāinformē Dienests par iepriekšējā gadā veikto saimniecisko darbību. Informācijas iesniegšana notiek rakstiski – iesniegto pārskatu veidā. Iesniegto informāciju Dienesta darbinieki fiksē Meža valsts reģistrā. Katru gadu pēc pārskatu saņemšanas no meža īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem, tiek apkopota informācija par pārskatos uzrādīto, izcirsto likvidās koksnes apjomu.

Dienests nodrošina maksimāli pieļaujamā ciršanas apjoma (tāmes) galvenajā cirtē administrēšanu valsts mežos. Tāme galvenajā cirtē valsts mežos tiek noteikta sadalījumā pa koku sugām, platībām (ha) un apjomiem (m³).

Ministru kabineta 2010.gada 30.jūnija rīkojumā Nr.364 "Par koku ciršanas maksimāli pieļaujamo apjomu 2011.-2015.gadam" noteiktais maksimāli pieļaujamais ciršanas apjoms pieciem gadiem galvenajā cirtē valsts mežos ir 23,19 milj. m³ likvidās koksnes 92 063,4 ha platībā. No tā akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” valdījumā esošajos valsts mežos – 22,13 milj.m³ likvidās koksnes 84 962 ha platībā.

Kopā 2013.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir nocirsts par 0.07 milj. m³ mazāk: valsts mežos – par 0,18 milj. m³ mazāk, bet pārējos mežos – par 0.11 milj. m³ vairāk.

14. attēls. Izcirstās koksnes apjomi 2005.-2013.g., milj. m³

Atmežošana

Līdz šim ierasto terminu meža zemes transformācija ar 2013.gadu ir aizstājis termins atmežošana, t.i., personas darbības izraisīta meža pārveidošana citā zemes lietošanas veidā (definīcija Meža likuma 1.panta 3.punktā).

Ar 2013.gada 1. janvāri spēku ir zaudējuši Ministru kabineta 2004.gada 28.septembra noteikumi Nr.806 “Meža zemes transformācijas noteikumi” (turpmāk- MK noteikumi Nr.806). Savukārt 2013.gada 1.janvārī spēkā stājušies Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumi Nr.889 „Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību” (turpmāk- MK noteikumi Nr.889) un Ministru kabineta 2013.gada 5.marta noteikumi „Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi ierīko mežā, kā arī izsniedz atļauju tās ierīkošanai”.

No 2013.gada 1.janvāra atmežošanas procesa tiesiskais regulējums (Meža likums, MK noteikumi Nr.889) vairs neparedz atsevišķas atmežošanas atļaujas (vai kā iepriekš - meža zemes transformācijas atļaujas) izsniegšanu. Dienesta kompetence atmežošanas procesā turpmāk saistīta tikai ar atmežošanas kompensācijas (kompensācija valstij par izdevumiem, saistītiem ar atmežošanas izraisīto negatīvo seku novēršanu) aprēķināšanu. Pēc tam, kad kompetentā institūcija izdevusi administratīvo aktu, kas personai piešķir tiesības veikt būvniecību vai tiesības mežā ierīkot lauksaimniecībā izmantojamo zemi, Dienests izsniedz apliecinājumu atmežošanas cirtei (ja koku ciršanai konkrētajā gadījumā ir nepieciešams apliecinājums).

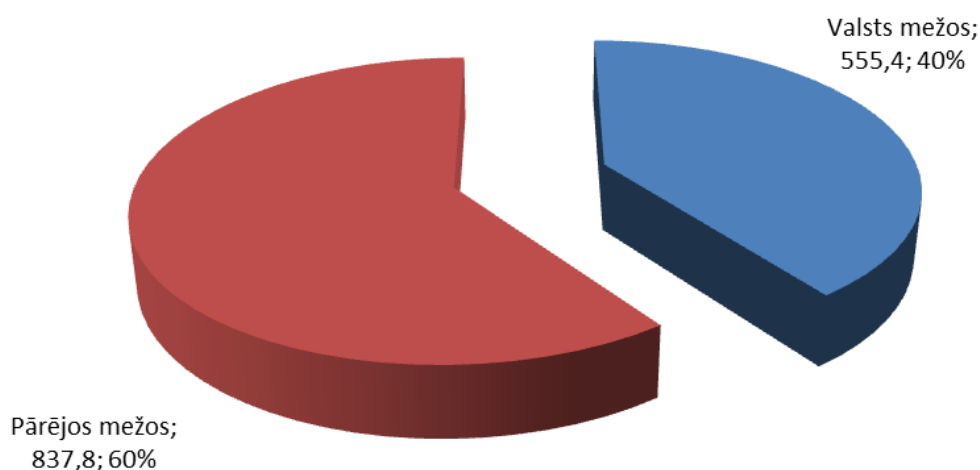
Kopš 2013. gada Dienests neadministrē zemes lietošanas veida maiņu meža zemēs, kuru meža zemes kategorija nav „mežs” (piemēram, purvs, lauce, pārplūstošs klajums u.c.).

Pārskata gadā Dienests saņēma 396 pieprasījumus atmežošanas kompensācijas aprēķinam. Atmežošana plānota gan būvniecībai, gan derīgo izrakteņu ieguvei, kā arī lauksaimniecības zemju ierīkošanai mežā.

1.3. MEŽA SANITĀRĀ STĀVOKĻA UZRAUDZĪBA

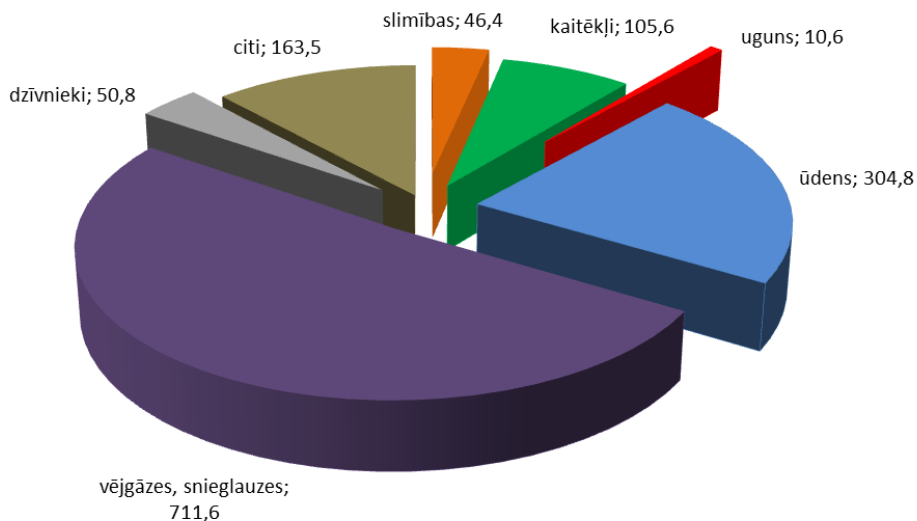
Dienests veic meža sanitārā stāvokļa uzraudzību visos Latvijas mežos, lai nodrošinātu meža apsaimniekošanu tādā veidā, kas nepasliktinātu meža veselības stāvokli, savlaicīgi konstatējot kaitēkļu un slimību savairošanos.

Katru gadu dažādu faktoru dēļ daļa mežaudžu platības zaudē augtspēju, kā rezultātā tās iet bojā un tiek nocirstas pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma saņemšanas. 2013. gadā Valsts meža dienesta sanitāros atzinumus audžu nociršanai sanitārajā vienlaidus cirtē izsniedza 1393,2 ha platībā, tai skaitā 555,4 ha (40 %) – valsts mežos un 837,8 ha (60 %) – pārējo īpašnieku mežos. Salīdzinot ar 2012. gadu, augtspēju zaudējušās platības ir palielinājušās, taču, skatoties ilgtermiņa statistikā, platību līmenis atbilst vidējam ikgadējam līmenim.

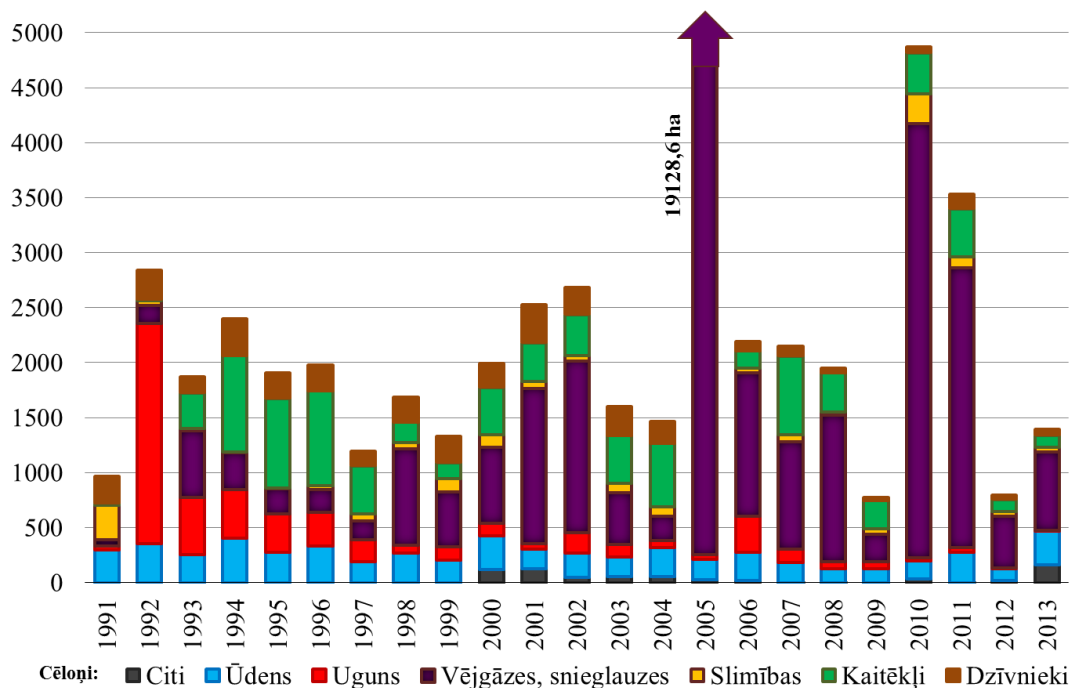
15. attēls. Mežaudžu platības, kuras atļauts nocirst galvenajā cirtē pēc sanitārā atzinuma valsts un pārējos mežos 2013. g., ha

2013. gadā būtiskākais meža platību bojājumu cēlonis bija vējgāzes, kas sastāda aptuveni pusi no visiem bojājumiem. Samērā daudz ir arī pārmērīga mitruma rezultātā bojāgājušās audzes. Pārējie cēloņi - kaitēkļi, slimības, dzīvnieki, ugunsgrēki ir mazāk nozīmīgi.

16. attēls. Mežaudžu platību, ko atļauts nocirst galvenajā cirtē pēc sanitārā atzinuma, sadalījums pa bojājuma cēloņiem 2013. g, ha

Lielākais bojāto mežaudžu īpatsvars konstatēts Latgalē - 415,4 ha, Zemgalē - 253,7 ha un Vidzemē - 409,3 ha, mazāk – Kurzemē - 219,7 ha un Rīgas/Pierīgas reģionā - 95 ha. Latgalē un Vidzemē novēroti plašākie vējgāžu bojājumi.

17. attēls. Izsniegtie Dienesta sanitārie atzinumi laika posmā no 1991. - 2013.g., ha

Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī 2013. gadā būtiskākais kaitēklis bija egļu astoņzobu mizgrauzis (*Ips typographus*), kas izraisījis mežaudžu bojāeju 96,6 ha platībā, taču tā populācija atrodas zemā līmenī un pieaugums nav konstatēts. Novērota vairāku skujgrauzēju kaitēkļu savairošanās. Daugavpils pilsētas mežos, Stropos, aptuveni 200 ha platībā notikusi priežu audžu tīklapsenes (*Acantholyda posticalis*) masveida savairošanās, izraisot ievērojamu priežu defoliāciju. Kaitēkļu bīstamība saistīta ar tā savairošanās ilglaicību – tā var ilgt pat vairāk kā 10 gadus. Šis ir otrais Latvijas teritorijā novērotais šī kaitēkļa masveida savairošanās gadījums. Kopš 2012. gada novērojams arī priežu rūsganās zāglapsenes (*Neodiprion sertifer*) populācijas pieaugums. Lai gan masveida savairošanās vēl nav novērojama, kaitēkļa koloniju klātbūtne konstatēta samērā plašā reģionā Kurzemē, Vidzemē un Zemgalē, tādēļ nākamajos gados šī kaitēkļa populācijas attīstībai pievēršama īpaša vērība.

1.4. DABAS AIZSARDZĪBA MEŽĀ

Dabas aizsardzības mērķis ir bioloģiskās daudzveidības līmeņa saglabāšana un dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas nodrošināšana.

Mikroliegumu izveidošana un aizsardzība

Pamatojoties uz Sugu un biotopu aizsardzības likumu un Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.940 “Noteikumi par mikroliegumu izveidošanu un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”, Dienests meža zemēs nosaka mikroliegumus. Vienlaikus īpaši aizsargājamu putnu sugu mikroliegumiem tiek noteiktas buferzonas. Ar izveidotajiem mikroliegumiem saistītie dokumenti saskaņā ar normatīvajiem aktiem tiek nodoti citām ar vides aizsardzību saistītām organizācijām.

Līdz 2013.gada beigām kopā valstī ir izveidoti 2164 mikroliegumi 39,7 tūkst. ha platībā. No tiem 1242 mikroliegumi (34,9 tūkst. ha, neskaitot buferzonas) izdalīti īpaši aizsargājamām putnu sugām, pārējie 922 (4,8 tūkst. ha) - īpaši aizsargājamiem biotopiem, augiem, bezmugurkaulniekiem u.c. Pēc platības 93% mikroliegumu atrodas valsts mežos.

2013.gadā tika izveidoti 19 jauni mikroliegumi 280 ha platībā, no kuriem 169 ha valsts mežos un 111 ha pārējos mežos.

1.tabula

Aizsargājamo teritoriju mežu platības 2013. gada 31.decembrī, tūkst. ha

<i>Aizsargājamās teritorijas veids</i>	<i>Platība, pavisam</i>	<i>tai skaitā:</i>	
		<i>valsts</i>	<i>pārējie</i>
Dabas rezervātu meži	8,7	8,6	0,1
<i>tai skaitā:</i>			
<i>stingrā režīma zona</i>	0,4	0,4	0
<i>regulējamā režīma zona</i>	8,3	8,2	0,1
Nacionālo parku meži	103,4	50,8	52,6
<i>tai skaitā:</i>			
<i>dabas rezervātu zona</i>	6,5	6,5	0
<i>dabas liegumu zona</i>	37,4	24,6	12,8
<i>ainavu aizsardzības zona</i>	31,4	15,7	15,7
<i>kultūrvēsturiskā zona</i>	0,8	0,2	0,6
<i>neitrālā un dabas parka zona</i>	27,3	3,8	23,5
Dabas liegumu meži	106,0	84,7	21,3
Dabas parku meži	63,3	31,1	32,2
Aizsargājamo ainavu apvidu meži	82,4	35,8	46,6
Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslu meži	8,8	5,8	3,0
Baltijas jūras un Rīgas jūras līča ierobežotas saimnieciskās darbības joslu meži	67,8	45,3	22,5
Aizsargjoslu meži ap pilsētām	23,0	13,0	10,0
Mikroliegumi	38,1	35,5	2,6
Īpaši aizsargājami meža iecirkņi	13,2	11,4	1,8

1.5. MEŽA UGUNSAPSARDZĪBA

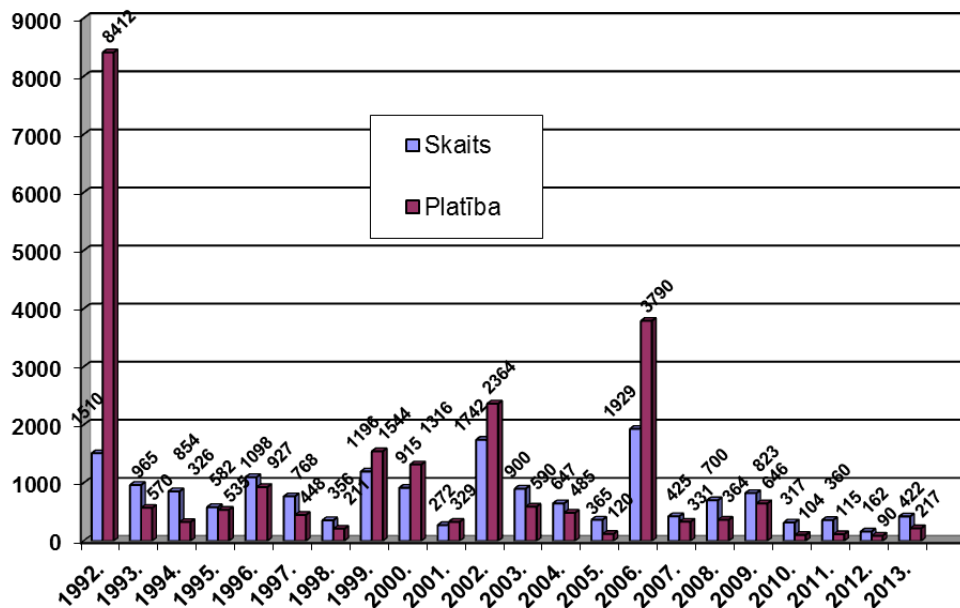
2013.gadā meža ugunsnedrošais laikposms tika noteikts 1.maijā un turpinājās līdz 15.septembrim.

Kopā pārskata gadā tika atklāti un dzēsti 422 meža ugunsgrēki, kuros uguns skāra 216,8 ha meža zemes, t.sk. 91,6 ha jaunaudzes. 193 meža ugunsgrēki tika dzēsti valsts mežos ar kopējo platību 102 ha. Lielākais meža ugunsgrēks notika 2013. gada 27. augustā Ādažu pagasta teritorijā, kura rezultātā uguns skāra 17,4 ha meža zemes.

Vidējā meža ugunsgrēka platība 2013.gadā bija 0,52 ha.

Dienests ugunsapsardzības nodrošināšanai izmanto ugunsnovērošanas torņu tīklu (181 ugunsnovērošanas torņi). 2013.gada ugunsnedrošajā laikposmā Dienests mežus uzraudzīja no 102 ugunsnovērošanas torņiem.

Kopumā 2013. gada vasarā Dienests nodrošināja ar darbavietām sezonas darbiniekus 382 amatu vietās (torņu dežurantus, specializēto ugunsdzēsību autocisternu vadītājus, meža ugunsdzēsējus, meža ugunsdzēsības staciju vadītājus, operatīvos dežurantus), bez kuru palīdzības ātra un operatīva reaģēšana uz meža ugunsgrēku nebūtu iespējama.

18. attēls. Mežu ugunsgrēku skaits laika posmā no 1992. – 2013.g. un uguns skartās mežu platības hektāros

1.6. MEŽA APSAIMNIEKOŠANU UN IZMANTOŠANU REGULĒJOŠO NORMATĪVO AKTU PĀRKĀPUMI

Valsts meža dienesta kompetencē ietilpst meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu ievērošanas uzraudzība, tai skaitā šo normatīvo aktu pārkāpumu konstatēšana, sastādot attiecīgu protokolu un veicot citas darbības. Par pārkāpuma izdarīšanu vainīgā persona tiek sodīta administratīvi vai krimināli, turklāt gadījumos, kad nodarīti zaudējumi meža videi vai medību resursiem, tie tiek piedzīti tiesas ceļā paralēli piemērotajam soda mēram.

Valsts meža dienests 2013.gadā konstatējis 1586 meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumus, no kuriem 576 protokoli iesniegti kriminālprocesa uzsākšanai. 1012 gadījumos no konstatētajiem pārkāpumiem noformēti administratīvā pārkāpuma protokoli.

Lielāko daļu no 2013.gadā konstatēto administratīvo pārkāpumu skaita sastāda augošu koku patvaļīgas ciršanas gadījumi - 348 administratīvie pārkāpumi, jeb 34,4 % no visu konstatēto administratīvo pārkāpumu skaita. Kopumā nelikumīgi izcirsta koksne gandrīz 20 343 kubikmetru apmērā, nodarot videi kaitējumu, kas aprēķināti kā mežam nodarītie zaudējumi Ls 885 413,5 (1 257 287,2 euro) apmērā, tai skaitā, valsts mežos – Ls 198 256,4 (281 524,1 euro) un pārējos mežos – Ls 687 157,1 (975 762,3 euro) apmērā. Norādītais nelikumīgi izcirstās koksnes apjoms ietver ciršanu savā vai svešā mežā, kur nav saņemts apliecinājums, ciršanu, pārsniedzot pieļaujamus apjomus mežā, kur ir saņemts apliecinājums kopšanas un sanitārajām cirtēm, kā arī ciršanu meža zemēs un mežā, kas nav reģistrēts Meža valsts reģistrā.

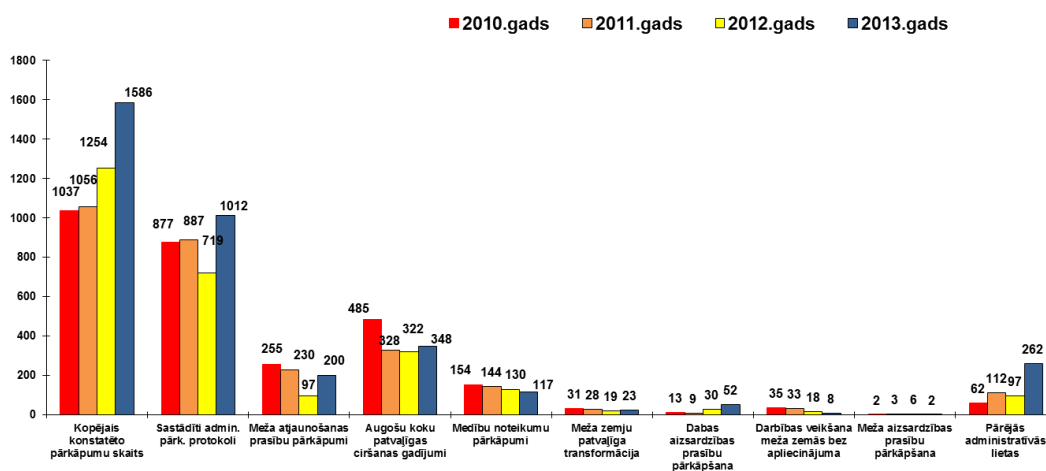
Salīdzinoši pa virsmežniecībām visvairāk augošu koku patvaļīgas ciršanas gadījumi konstatēti Zemgales virsmežniecībā (113 gadījumi), Ziemeļvidzemes virsmežniecībā (100 gadījumi), Dienvidlatgales virsmežniecībā (77 gadījumi) un Rīgas reģionālajā virsmežniecībā (77 gadījumi).

Otru ievērojamāko daļu no konstatētajiem pārkāpumiem veido atjaunotās mežaudzes kopšanas prasību pārkāpumi, par kuriem pagājušajā gadā noformēti 239 administratīvā pārkāpuma protokoli un uzsākta administratīvo pārkāpumu lietvedība. 78 gadījumos pieņemti lēmumi par administratīvā naudas soda piemērošanu vainīgajai personai.

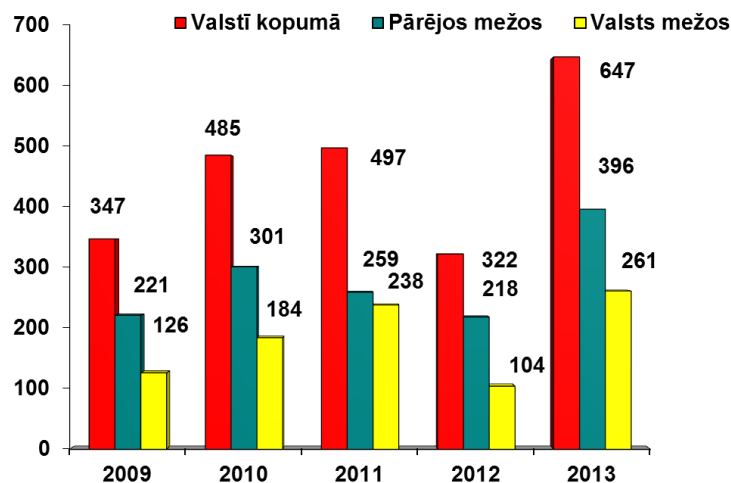
Par konstatētajiem meža apsaimniekošanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem Valsts meža dienesta amatpersonas 2013.gadā par izdarītajiem administratīvajiem pārkāpumiem ierosināja 985 administratīvo pārkāpumu lietas, 453 gadījumos pieņemti lēmumi par administratīvo naudas sodu uzlikšanu, 547 lēmumi par lietvedības izbeigšanu, no kuriem 592 lēmumi stājušies spēkā.

Lēmumi administratīvā naudas soda piemērošanu vainīgajām personām par augošu koku patvaļīgu ciršanu pieņemti 120 gadījumos ar kopējo uzlikto naudas sodu summu Ls 9 601 (13 633,42 euro), meža atjaunošanas prasību pārkāpumiem 109 gadījumos ar kopējo uzlikto naudas sodu summu Ls 7 315 (10 387,3 euro).

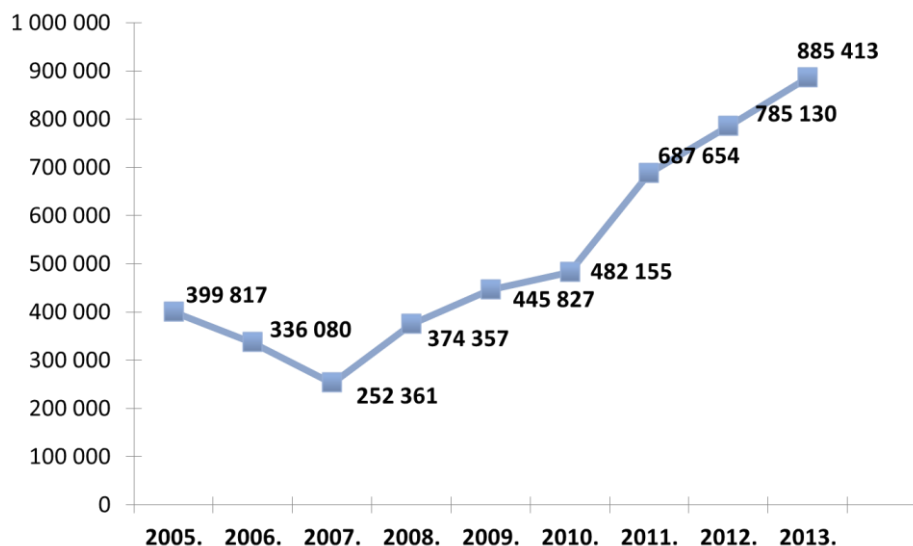
2013.gadā par meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem uzliktais naudas sods kopumā labprātīgi samaksāts vai piedzīts 296 gadījumos Ls 24 387 (34 629,54 euro) apmērā.

19. attēls. Administratīvo pārkāpumu veidi un to skaits 2010. – 2013.g.

20. attēls. Patvaļīgas augošu koku ciršanas gadījumu skaits 2009. – 2013.g.

21. attēls. Patvaļīgas ciršanas rezultātā nodarīto zaudējumu apmērs 2005.-2013.g., tūkst. Ls

1.7. MEDĪBAS REGULĒJOŠO NORMATĪVO AKTU IEVĒROŠANAS KONTROLE UN MEDĪBU RESURSU STĀVOKLIS

Latvijas Republikas Bioloģiskās daudzveidības nacionālajā programmā, ko Ministru kabinets akceptējis 2000.gada 16.maijā, ir uzsvērti šādi medību saimniecības organizēšanas principi – veicināt ilgtspējīgas medību saimniecības attīstību un novērst neatbilstošas un nelikumīgas medības.

Lai realizētu šos principus, ir radīta normatīvo aktu bāze, kas nodrošina ekoloģiski pamatotu īpatņu skaitu medijamo dzīvnieku populācijās, optimizē medību iecirkņu lielumu, samērojot to platību ar lielo medijamo dzīvnieku populācijām nepieciešamo teritoriju, kā arī paredz vienotu medijamo dzīvnieku populāciju monitoringu. Dienests uzrauga šo prasību ievērošanu un piedalās to īstenošanā.

Medību normatīvo aktu ievērošanas kontrole

Medību normatīvo aktu ievērošanas kontroles galvenais mērķis ir novērst neatbilstošas un

nelikumīgas medības. Ja netiek novērstas nelikumīgās medības, tās ne tikai var būtiski samazināt īpatņu skaitu kādā populācijā, bet arī neļauj savākt pilnīgu informāciju par nomedīto dzīvnieku skaitu, tādējādi ietekmējot medību resursu novērtējumu un to izmantošanas iespēju prognozes. 2013. gadā Dienestā aktualizēta informācija par 2082 medību iecirkņiem, izmantojot vienotu ģeogrāfisko informācijas sistēmu. Medību procesa uzraudzību Dienestā koordinē un papildus vecāko mežziņu un mežziņu pārbaudēm dabā veic 4 reģionālie vecākie medību inspektori. Gada laikā konstatēti 129 medības reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumi, kuros atklātas 109 vainojamās personas. Nelikumīgu medību rezultātā medību resursiem nodarīti zaudējumi Ls 76560 apmērā.

Medijamo dzīvnieku uzskaitē

Medijamo dzīvnieku uzskaitē ir medību resursu pārvaldīšanas procesa sastāvdaļa, kas Latvijas Republikā ir valsts uzdevums. Medību resursu pārvaldīšana nepieciešama ne tikai, lai nodrošinātu pieprasījumu pēc medībām, bet arī, lai līdzsvarotu savvaļas sugu aizsardzības, medību resursu izmantošanas un citu zemes lietošanas veidu, īpaši mežsaimniecības un lauksaimniecības, intereses. Dienests lielu vērību veltī šī uzdevuma izpildei saskaņā ar Eiropas Savienības un citām starptautisko tiesību normām.

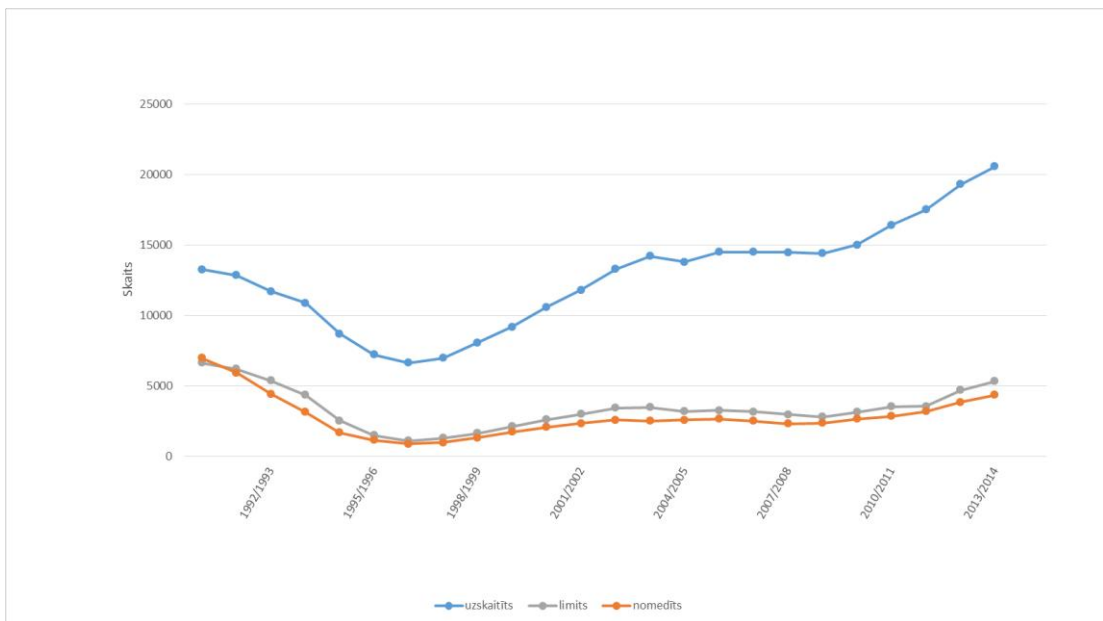
Dienests ik gadus veic medijamo dzīvnieku uzskaitē un aprēķina limitēto medijamo dzīvnieku lielāko pieļaujamo nomedīšanas apjomu saskaņā ar zemkopības ministra apstiprinātu kārtību. Uzskaitē nenotiek kā vienreizēja akcija, bet gan kā dzīvnieku skaita vērtējums gada griezumā, pēc stāvokļa uz 1.aprīli (medījamiem putniem pēc stāvokļa uz 15.maiju). Tiek uzskaitētas 17 medijamo zīdītāju sugas un putni - medņi, rubeņi, mežzirbes un raķeļi, kopā 21 dzīvnieku suga. Lai uzskaites rezultātus neietekmētu teritoriālās reformas un medību tiesību lietotāju izmaiņas medību platībās, Dienests ir izdalījis vairāk kā 500 uzskaites teritoriālo vienību, kas nav mazākas par 5000 ha. Tajās medijamo dzīvnieku daudzums tiek vērtēts relatīvi nemainīgās platībās un pēc vienotiem principiem, saglabājot iespēju sekot populāciju izmaiņām gan reģionālā mērogā, gan valstī kopumā. 2013. gadā konstatēts, ka limitēto medijamo dzīvnieku skaits, izņemot stirnas, turpina pieaugt. Galveno sugu populāciju dinamika atspoguļota grafikos.

Nomedīšanas apjomu administrēšana

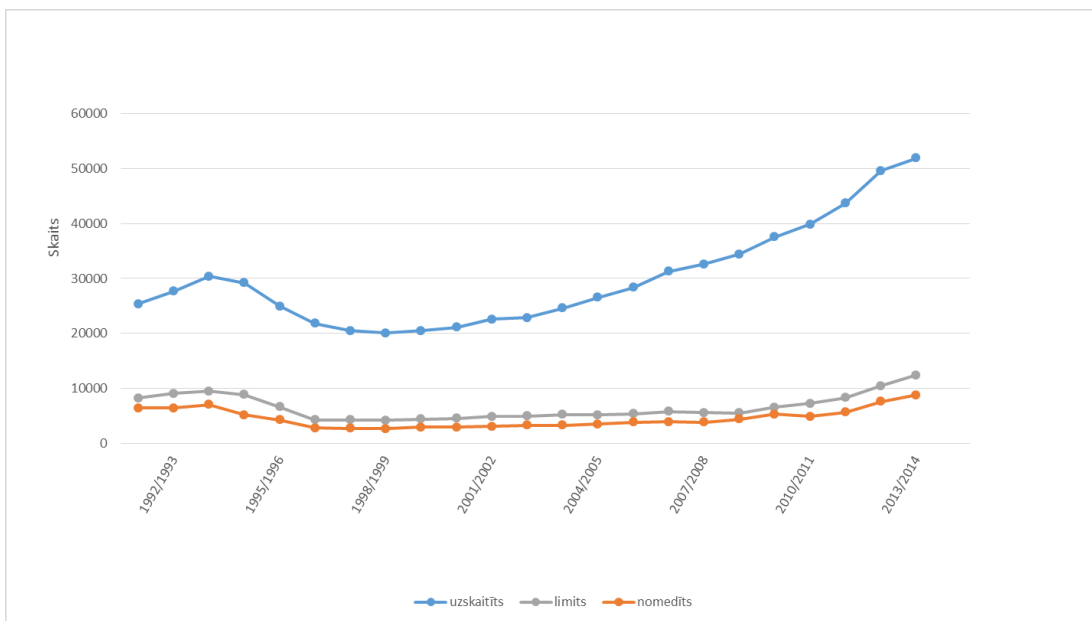
2013. gada aprīļa un maija mēnešos Dienests organizējis sanāksmes 10 teritoriālajās struktūrvienībās medijamo dzīvnieku populācijas stāvokļa novērtēšanas un lielākā pieļaujamā nomedījamo dzīvnieku skaita apspriešanai, kurās bez Dienesta speciālistiem piedalījās arī medību tiesību lietotāji un zemes tiesisko valdītāju pārstāvji. Sanāksmju galvenais uzdevums ir izlemt, kādā virzienā veikt medijamo dzīvnieku populāciju regulēšanu vietējā mērogā - palielināt, saglabāt vai samazināt populāciju blīvumu.

2013. gadā Dienests noteicis lielāko pieļaujamo medijamo dzīvnieku nomedīšanas apjomu 1450 medību iecirkņiem, plānojis izsniegt 88 000 medību atļaujas 2013./2014.gada medību sezonai.

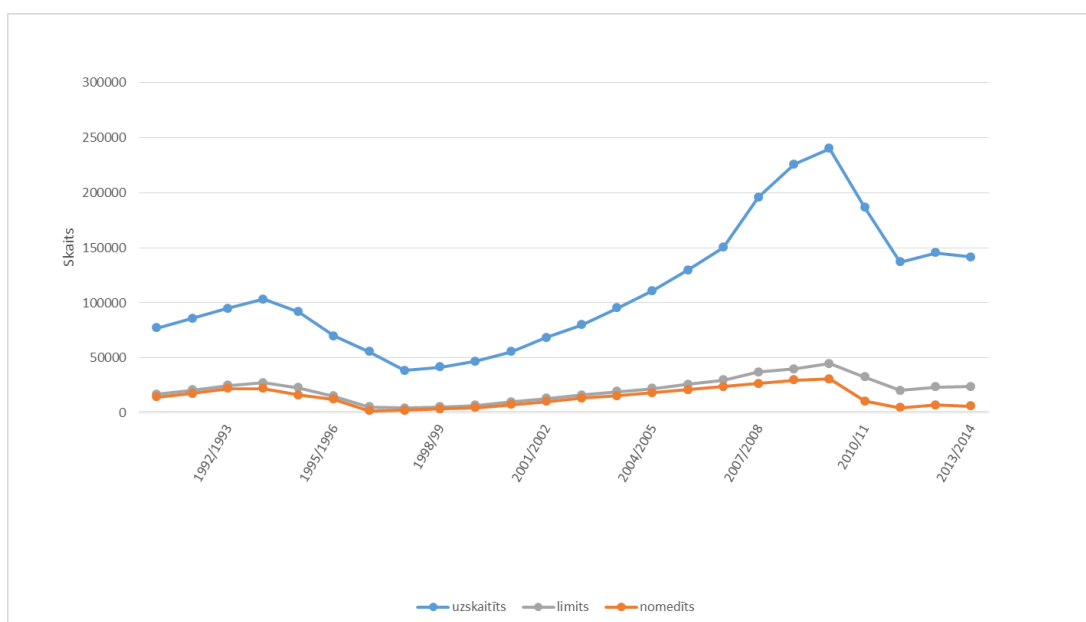
Ievērojot Dienesta ieteiktos medijamo dzīvnieku populāciju apsaimniekošanas modeļus, medniekiem ir izdevies panākt vairāku sugu medijamo dzīvnieku skaita un nomedīšanas apjomu palielināšanos pēdējo 10-15 gadu laikā. Aizvadītajā gadā daudzviet tika pieņemts lēmums aļņu, meža cūku un staltbriežu skaita samazināšanai, kā arī stirnu skaita atjaunošanai vai saglabāšanai.

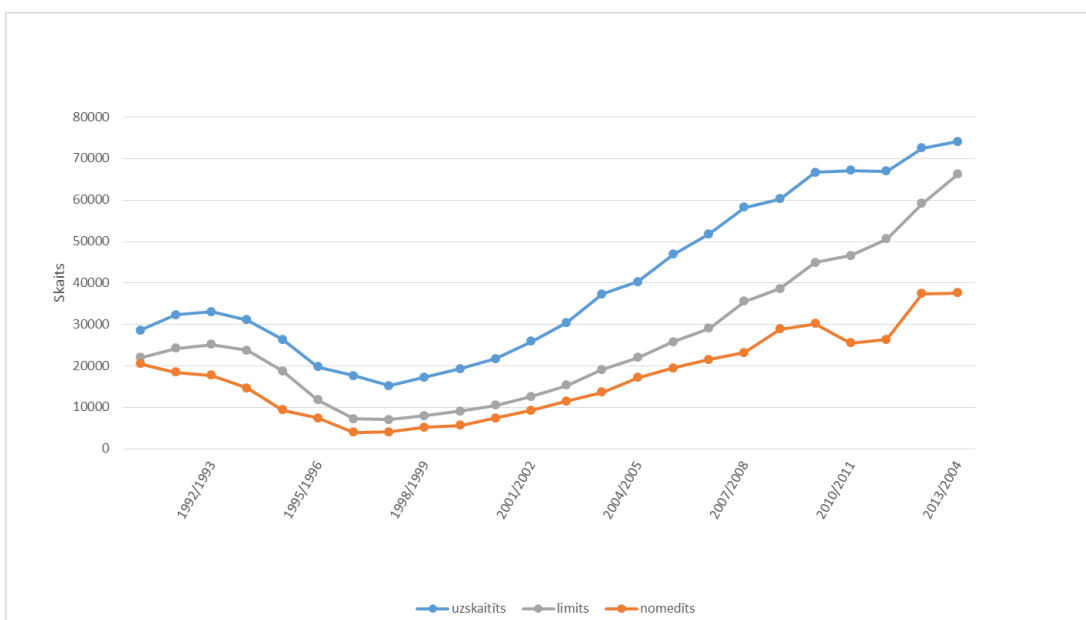
22. attēls. Aļņu uzskaitē, limits un nomedīšanas apjoms medību sezonās, skaits

23. attēls. Staltbriežu uzskaitē, limits un nomedīšanas apjoms medību sezonās, skaits

24. attēls. Stirnu uzskaitē, limits un nomedīšanas apjoms medību sezonās, skaits

25. attēls. Mežacūku uzskaitē, limits un nomedīšanas apjoms medību sezonās, skaits

Mednieku eksaminācija un mednieku apliecību izsniegšana

Mednieku eksaminācija nepieciešama, lai nodrošinātu to, ka persona, kura saņem mednieka apliecību vismaz pamatzināšanu līmenī pārzinātu būtiskākos medību saimniecības jautājumus. Pamatojoties uz Medību likumu, mednieka apliecību izsniedz virsmežniecībās pēc tam, kad nokārtots eksāmens mednieku eksaminācijas komisijā.

Šobrīd Latvijā ir derīgas vairāk nekā 35000 Dienesta izsniegtas mednieku apliecības un ziņas par šīm personām tiek uzglabātas Dienesta elektroniskajā datu bāzē. 2013. gadā tika eksaminēti un izsniegtas vai atjaunotas mednieku apliecības 1132 medniekiem.

Dienests 2013. gadā ir izsniedzis 21 088 mednieku sezonas kartes 2013./2014.gada medību sezonai. Izsniegtas 1064 atļaujas ārzemniekiem medīt Latvijas teritorijā.

Eiropas Savienības interešu sfērā ietilpstošo dzīvnieku sugu monitorings

Vairākas Latvijā medijamo dzīvnieku sugas, kuru medīšanas intensitāte un vietējie vides apstākļi pilnībā nodrošina populāciju atjaunošanos vai pat pieaugumu, Eiropas valstu vai globālā mērogā ir apdraudētas un tādēļ iekļautas aizsargājamo sugu sarakstos. Šo sugu aizsardzību nosaka Latvijā ratificētas starptautiskās konvencijas un Eiropas Savienības valstu likumdošana. Taču minētie starptautiskie dokumenti pieļauj ar vietējiem apstākļiem saistītas atkāpes no vispārējām prasībām, ja vien vietējo specifiku pamato ar konkrētiem, regulāri ievāktiem datiem.

Dienests iesaistās Vides un reģionālās attīstības ministrijas apstiprināto sugu aizsardzības plānu īstenošanā un veic monitoringa pasākumus vilkiem un lūšiem.

Monitoringa mērķis ir sistemātiski iegūt datus par starptautiski apdraudētu, bet lokāli plaši izplatītu sugu populāciju stāvokli saistībā ar pieļaujamām izmantošanas normām un paņēmieniem, proti, noteikt, vai populācijas sekmīgi atjaunojas pie esošās medību slodzes.

Dienests nosaka lielāko pieļaujamo vilku un lūšu nomedīšanas apjomu saskaņā ar sugu aizsardzības plāniem. Lielākais pieļaujamais lielo plēsēju nomedīšanas apjoms pārskata gadā ticis paaugstināts vilkiem. 2013./2014.gada medību sezonā valstī nomedīti 292 vilki un 147 lūši.

1.8. ZINĀTNISKĀS IZPĒTES MEŽU APSAIMNIEKOŠANA

Dienesta struktūrvienība īpašu uzdevumu veikšanai – zinātniskās izpētes mežu pārvaldīšanai un zinātnisko pētījumu nepārtrauktības, kā arī meža sēklu kontroles nodrošināšanai ir Meža pētīšanas stacija. Meža pētīšanas stacijai ir trīs informācijas centri – Kalsnavā, Jelgavā un Smiltē un Meža sēklu kontroles laboratorija. Zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2004.gada 27.jūlija noteikumi Nr. 630 „Zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas kārtība”.

Zinātniskās izpētes meži ir valsts mežu teritorijas, kurās dažādos laikposmos ierīkoti zinātniskās izpētes objekti – meža selekcijas un ģenētikas, mežkopības, integrālā meža monitoringa parauglaukumi vai citi zinātniskās izpētes objekti, kurus izmanto izpētei, mācībām un demonstrējumiem.

Meža pētīšanas stacija šobrīd apsaimnieko zinātniskās izpētes mežus 28,6 tūkst. ha platībā. Tie veidojas no 7 atsevišķiem mežu masīviem (mežu novadiem), kas izvietoti 13 pašvaldību teritorijās.

Meža sēklu kontroles laboratorija veic sēklu kvalitātes pārbaudi atbilstoši standartiem un noteikumiem par reproduktīvo materiālu, izsniedz sēklu kvalitāti apstiprinošus dokumentus un domstarpību gadījumā veic arbitrāžas funkciju.

1.9. KLIENTU APKALPOŠANA

Valsts meža dienesta struktūrvienības - virsmežniecības nodrošina klientu - meža īpašnieku vai tiesisko valdītāju, mednieku un citu interesentu apkalpošanu. Klientu pieņemšana ir organizēta 29 virsmežniecību birojos. Dienesta klientiem ir būtiski zināt, ka birojā ar iesniegumu var vērsties jebkura juridiska vai fiziska persona, jebkurš meža īpašnieks, neatkarīgi no savas juridiskās adreses vai meža īpašuma atrašanās vietas, un, iesniegumā norādot atbildes saņemšanas veidu- klātienē vai elektroniska

dokumenta veidā, atbilde attiecīgi tiks sniegta.

Valsts meža dienesta biroji atrodas – Aizkrauklē, Alūksnē, Babītē, Bauskā, Balvos, Cēsīs, Daugavpilī, Dobelē, Grobiņā, Gulbenē, Inčukalnā, Jelgavā, Jēkabpilī, Krāslavā, Kuldīgā, Limbažos, Ludzā, Madonā, Ogrē, Preiļos, Rēzeknē, Rīgā, Saldū, Smiltēnē, Talsos, Tukumā, Ventspilī, Valkā, Valmierā.

VMD birojos:

- sniedz privātpersonām informāciju par VMD struktūrvienībām, pakalpojumu veidiem, saņemšanas kārtību un nepieciešamiem dokumentiem;
- pieņem privātpersonu iesniegumus un izsniedz atbildes;
- sniedz normatīvajos aktos noteiktos Valsts meža dienesta pakalpojumus.

1.10. MEŽA VALSTS REĢISTRA INFORMĀCIJAS SISTĒMA

Dienests uztur vienu no valstī nozīmīgākajām meža resursu datu bāzēm – Meža valsts reģistru, kas ir informācijas sistēma par mežu un tajā notikušo saimniecisko darbību. Meža valsts reģistrs tiek aktualizēts, fiksējot informāciju par veiktajām meža inventarizācijām un faktiski veikto saimniecisko darbību. Reģistra dati kalpo par atbalstu meža apsaimniekošanas normatīvo aktu ievērošanas uzraudzībai un mežaudžu vērtības un meža zemes kadastrālās vērtības noteikšanai.

Izvērtējot Dienesta uzturētās informācijas sistēmas attīstību 2013.gadā, secināms, ka Meža valsts reģistra uzturēšanas darbi pamatā saistīti ar esošās informācijas sistēmas datu bāzes un programmnodrošinājuma papildinājumiem, lai nodrošinātu to atbilstību 2013.gada sākumā pieņemtajiem MK noteikumiem Nr. 88 „Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprītes noteikumi”. Minētos darbus Dienests veicis ar saviem – iekšējās izstrādes resursiem.

Pārskata periodā ievērojamu progresu sasniegušas arī jaunās iniciatīvas Dienesta ģeotelpiskās informācijas sistēmas izveidē atbilstoši Zemkopības ministrijas noslēgtajam līgumam „Valsts meža dienesta Ģeogrāfiskās informācijas sistēmas modernizācija” – pabeigta sistēmas izstrādes 1.kārta – meža inventarizācijas datu reģistrēšanas un uzturēšanas modulis. Sistēmas 2.kārtas Programmatūras projektējuma apraksta sagatavošana un programmnodrošinājuma izstrāde turpināsies arī 2014.gadā.

2013.gadā Dienests ir turpinājis līdzdalību Zemkopības ministrijas nozares IKT resursu centralizācijas projektos, nodrošinot pārstāvniecību atklāta konkursa “ZM datu pārraides tīkla izveides un nodrošināšanas pakalpojumi” organizēšanā.

Lai optimizētu un modernizētu sabiedrības informēšanas kanālus, Dienests 2013.gadā Zemkopības ministrijas nozares portālā ir integrējis visu esošajā mājas lapā uzkrāto informāciju.

1.11. KVALITĀTES VADĪBA, IEKŠĒJAIS AUDITS UN KONTROLE

Kvalitātes vadības sistēma

2013.gada laikā tika izstrādātas jaunas un pilnveidotas esošās procedūras. Procedūru ieviešana veicina vienotu izpratni Dienesta pamatdarbības jautājumos un uzlabo sniegto pakalpojumu kvalitāti.

Latvijas Nacionālā akreditācijas biroja akreditētajā Meža pētīšanas stacijas Meža sēklu kontroles laboratorijā, kura ir kompetenta veikt testēšanu atbilstoši LVS EN ISO/IEC 17025 standarta prasībām

meža koku un krūmu sēklu bioloģiskajā un bioķīmiskajā sfērā, turpinājās darbs pie Kvalitātes sistēmas dokumentācijas pilnveidošanas.

Kontrole

Dienests 2013.gadā turpināja darbu pie iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanas. Saskaņā ar izstrādāto Dienesta kontroles procedūru tiek veikts virsmežniecību iekšējās kontroles novērtējums vadības un atbalsta, un pamatdarbības jomās virsmežniecībās, virsmežniecību birojos un mežziņu apgaitās. Virsmežniecībām ir noteikti iekšējās kontroles pārbaūžu apjomi, noteikta kārtība informācijas sniegšanai Dienestam par veikto pārbaūžu rezultātiem.

2013. gadā virsmežniecības veica pārbaudes 321 mežziņu apgaitā no 360, tajās piedalījās 125 virsmežniecību administrācijas darbinieki un vecākie mežziņi, 2013. gadā virsmežniecībām uzdotais uzdevums, veikt pārbaudes 65% apgaitu, pārbaudot katrā vismaz 7 objektus, ir izpildīts 8 no 10 virsmežniecībām. Pēc šādiem kritērijiem pārbaudes veiktas 257, jeb 71% no visām mežziņu apgaitām.

Dienesta centrālā administrācija 2013. gadā veica kontroli 4 virsmežniecībās, pārbaudītās darbības jomas: Valsts un Eiropas Savienības atbalsta pasākumu administrēšana, meža un vides aizsardzība un to reglamentējošo normatīvo aktu uzraudzība, meža atjaunošana, jaunaudžu kopšana, apliecinājumu izsniegšana, meža inventarizācijas datu pievienošana Meža valsts reģistram un to izmainīšana, zemes lietojuma veida izmaiņas (transformācija), meža ugunsapsardzība, medības reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanas uzraudzība, valsts nodevu un maksas pakalpojumu administrēšana, autotransporta izmantošanas kārtība, lietvedības darba kārtošana, juridiskais atbalsts, likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" ievērošanas kontrole.

Dienesta centrālās administrācijas organizētā kontroles grupa, kura sastāv no virsmežniecību deleģētiem speciālistiem, kontrolējamajās 4 virsmežniecībās veica mežziņu darbības un pieņemto lēmumu pārbaudes dabā 59 apgaitās, 279 īpašumos.

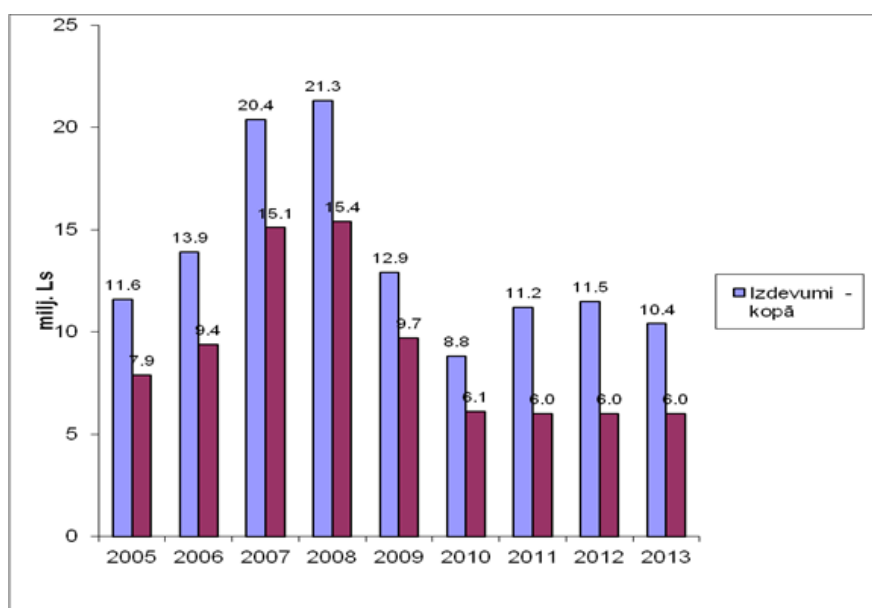
Regulāri tiek veikta kontrole par pārbaudēs konstatēto neatbilstību novēršanu noteiktajos termiņos. Dienesta amatpersonu iespējamā atbildība normatīvo aktu prasībām neatbilstošu lēmumu pieņemšanā tiek vērtēta ierosinātajās disciplinārlietās. Lai uzlabotu iekšējās kontroles sistēmu Dienestā un novērstu pārbaudēs identificētās problēmas, kas var novest pie neatbilstību rašanās, pēc katras kontroles virsmežniecībā tiek apstiprināts ieteikumu ieviešanas grafiks.

2. FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI

2013. gadā Dienesta darbības nodrošināšanai tika apgūti finanšu līdzekļi no sekojošām valsts budžeta programmām un apakšprogrammām:

1. Programma 24.00.00. „Meža resursu ilgtspējības saglabāšana” apakšprogramma 24.01.00. „Meža resursu valsts uzraudzība” ar kopējo finansējumu izdevumiem 10,4 milj. latu. No tiem 2,0 milj. latus apguva Meža pētīšanas stacija.

Salīdzinot ar 2012. gadu apstiprinātais Dienesta finansējums budžeta izdevumiem ir samazinājies par 1,1 milj. latu. Samazinājums saistīts ar kapitālajiem izdevumiem nepieciešamā finansējuma samazinājumu.

26. attēls. Dienesta budžeta izdevumu izmaiņas 2005. - 2013.gadā, milj. Ls

2.tabula
Budžeta programmas „Meža resursu ilgtspējības saglabāšana” finansējuma izlietojums, Ls

N.p.k.	Rādītājs	2012.gadā (faktiskā izpilde)	2013. gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde (naudas plūsma)
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	11 245 748	10 461 348	10 438 722
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	9 512 994	8 579 888	8 579 888
1.2.	Ieņēmumi no budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	1 732 754	1 881 460	1 858 834
2.	Izdevumi (kopā):	11 459 585	10 584 315	10 400 083
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	8 655 138	9 064 533	9 064 338
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	2 804 447	1 519 782	1 335 745

2. Programma 65.00.00. "Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana" apakšprogramma 65.07.00 "Citu institūciju izdevumi Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošanai (2007-2013)" ar kopējo apstiprināto finansējumu izdevumiem Ls 0,549 milj. latu.

Programmas ietvaros 2013. gadā Dienests turpināja realizēt projektu – "Esošo ugunsnovērošanas torņu (UNT) rekonstrukcija un jaunu UNT būvniecība". Dienests apguva Ls 403 668. Plāna neizpilde izveidojusies sakarā ar III. kārtas projekta īstenošanas apturēšanu, jo projekta ietvaros izsludinot iepirkumu par torņu būvniecību un rekonstrukciju, piedāvātā līgumcena bija lielāka, nekā prognozētā. Rezultātā tika pieņemts lēmums par projektu īstenošanas IV. kārtas izsludināšanu.

3.tabula

Budžeta programmas „Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana” finansējuma izlietojums, Ls

N.p.k.	Rādītājs	2012.gadā (faktiskā izpilde)	2013. gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde (naudas plūsma)
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	96 504	594 384	403 668
	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	96 504	594 384	403 668
2.	Izdevumi (kopā):	96 504	594 384	403 668
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	-	-	-
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	480 643	594 384	403 668

3. Programma 65.00.00. "Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana" apakšprogramma 65.05.00 "Tehniskā palīdzība Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) apgūšanai (2007-2013)" ar kopējo apstiprināto finansējumu izdevumiem Ls 0,011 milj. latu.

Lai pabeigtu iepriekšējā gadā uzsāktā projekta realizāciju un nodrošinātu operatīvu piekļuvi informācijas sistēmām, uzlabojot Lauku attīstības pasākumu administrēšanu, kontroli, uzraudzību un pilnveidotu meža ugunsdrošības sakaru sistēmas darbību, Dienesta vecākajiem mežziņiem un mežziņiem programmas ietvaros 2013. gadā Dienests iegādājās 360 - datoru optiskās peles, portatīvo datoru somas un auto strāvas pārveidotājus.

4.tabula

Budžeta programmas " Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana " finansējuma izlietojums, Ls

N.p.k.	Rādītājs	2012.gadā (faktiskā izpilde)	2013. gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde (naudas plūsma)
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	286 620	10 938	10 938
	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	286 620	10 938	10 938
2.	Izdevumi (kopā):	286 620	10 938	10 938
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	-	10 938	10 938
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	286 620	-	-

Sniegtie pakalpojumi

Dienests sniedz maksas pakalpojumus saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 17.janvāra noteikumiem Nr.55 „Noteikumi par Valsts meža dienesta sniegto maksas pakalpojumu cenrādi”.

5.tabula

Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem 2013. gadā, Ls

Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	Faktiskie ieņēmumi
Ieņēmumi par dokumentu izsniegšanu un kancelejas pakalpojumiem	3 157
Ieņēmumi par nomu un īri	50 691
Ieņēmumi par pārbaudēm, kuras saskaņā ar normatīvajiem aktiem veic Dienests - meža veselības stāvokļa, iestigoto platību un inventarizācijas datu pārbaudes, meža un meža zemes novērtēšana u.c. mežsaimnieciskie pakalpojumi	66 145
Citi pašu ieņēmumi, t.sk. ieņēmumi no zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas	1 738 841
Kopā	1 858 834

3. PERSONĀLS

Uz 2013.gada 31.decembri Dienestā apstiprinātas 689,3 amatu vietas. Faktiski nodarbināti 677,8 darbinieki.

No tiem:

529 valsts civildienesta ierēdņi;

104,5 darbinieki;

44,3 apkalpojošais personāls.

Lai nodrošinātu Dienestam noteiktās funkcijas – meža ugunsdrošības uzraudzība un ugunsgrēku ierobežošana izpildi, ugunsnedrošajā laika periodā nodarbināti 382 ārštata darbinieki (Meža ugunsdzēsības stacijas vadītāji, specializēto automobiļu vadītāji, meža ugunsdzēsēji, ugunsnovērošanas torņu dežuranti un operatīvie dežuranti).

92% Dienestā nodarbinātajiem ir augstākā izglītība (1.vai 2.līmeņa augstākā profesionālā izglītība, bakalaura, maģistra vai doktora grāds), 8 % vidējā speciālā vidējā vai pamata izglītība.

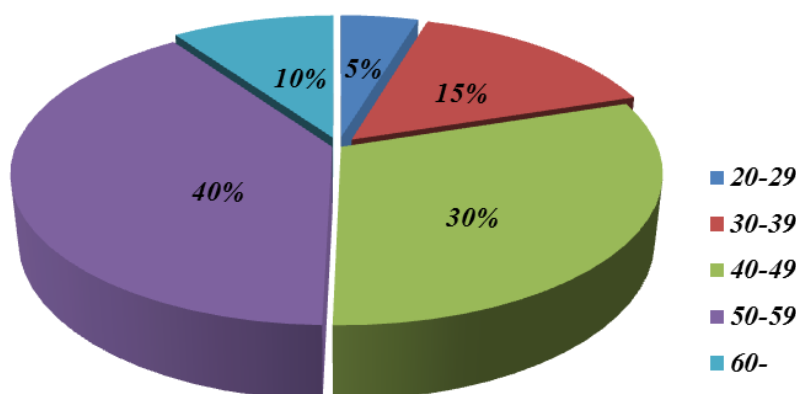
6. tabula

Dienesta personāla mainības rādītāji

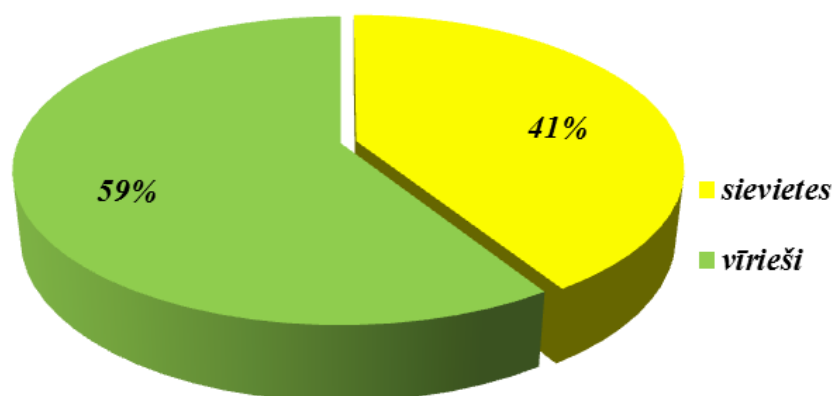
<i>Rādītājs</i>	<i>Skaitis</i>
Personu skaits, ar kurām izbeigtas valsts civildienesta/darba tiesiskās attiecības pārskata gadā	41
Personu skaits, ar kurām nodibinātas valsts civildienesta/darba tiesiskās attiecības pārskata gadā	36
Personāla rotācijas koeficients*	0,113
Personāla atjaunošanās koeficients**	0,052
Vidējais strādājošo skaits	680

* (pieņemto skaits + atbrīvoto skaits)/vidējais strādājošo skaits

** pieņemto personu skaits/vidējais strādājošo skaits

27. attēls. Dienestā nodarbināto sadalījums pēc vecuma grupām

28. attēls. Dienestā nodarbināto sadalījums pa dzimuma grupām

Personāla apmācība

2013.gadā Dienesta nodarbināto apmācība nodrošināta pieejamo finanšu līdzekļu ietvaros, nosūtot nodarbinātos uz semināriem, kursiem un konferencēm. Apmācība notiek, piesaistot Dienesta speciālistus un organizējot seminārus un praktiskās apmācības, kā arī izmantojot Dienesta elektronisko apmācību un aptauju sistēmu.

Apzinot nepieciešamās mācību vajadzības, Dienesta teritoriālās struktūrvienības saviem nodarbinātajiem 2013. gadā organizēja 219 teorētiskās un praktiskās apmācības.

Uz semināriem, kursiem un konferencēm pārskata gadā nosūtīti 34 Dienestā nodarbinātie.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Valsts meža dienesta, kā valsts pārvaldes iestādes, pienākums ir informēt sabiedrību par savu darbību. Līdz ar to, viens no svarīgākajiem aspektiem darbā ar sabiedrību ir tas, lai būtu pieejama un patiesa informācija par mežu. Ja ir apkopota skaitliska informācija par darbībām mežā, pastāv reāla iespēja, ka iedzīvotājos varētu veidoties izpratne par kopējiem procesiem mežā, un mežs varētu tikt uztverts kā ekosistēma, nevis tikai kā koksnes ieguves vieta. Sabiedrībai vienmēr ir izrādījusi zināmu interesi par to, kas notiek mežā kopumā, neatkarīgi no tā, kam mežs pieder, un kādas darbības tiek tur veiktas. Valsts meža dienests, kā valsts pārvaldes iestāde, uztur un veido informācijas sistēmu par to, kāds ir mežs un par to, kas tajā notiek. Visa informācija par visām inventarizētajām meža platībām un visām veiktajām darbībām mežā ir apkopota datu bāzē Meža valsts reģistrs, kas ir valstī nozīmīgākā datu bāze par visiem mežiem un procesiem, kas notiek tajos.

Valsts meža dienesta mājas lapā internetā www.vmd.gov.lv ir pieejama informācija par meža atjaunošanu, meža ieaudzēšanu, meža kopšanu, plānotajiem un faktiski izcirstajiem koksnes apjomiem, meža sanitāro stāvokli, dabas aizsardzības prasību ievērošanu mežā, reģistrētajiem meža ugunsgrēkiem un medību resursiem. Kā arī ir apkopota informācija par konstatētajiem pārkāpumiem mežā, kas saistīti ar normatīvajos dokumentos noteikto prasību neievērošanu. Par kārtējo gadu visa statistiskā informācija tiek apkopota informatīvajā materiālā Meža statistikas CD, kurā ikkatrs var atrast skaitļus par sev interesējošiem jautājumiem saistībā ar mežu ne tikai pa valsti kopumā, bet arī atsevišķi pa pagastiem.

Valsts meža dienesta darbinieki ir tie cilvēki, kuri gan tieši, gan netieši pārstāv sabiedrības intereses mežā, lai tas, kas tiek darīts mežā, nenodarītu pāri mežam un lai, veicot konkrētas darbības, tiktu ievērotas arī sabiedrības intereses. Šis, mežu uzraugošo cilvēku, darbs ļoti bieži nemaz nav uzreiz pamanāms, jo tas pārsvarā tiek veikts mežā, prom no cilvēku acīm. Vienīgi attiecīgā meža īpašniekam iznāk ciešāka saskare ar mežzini. Tāpēc, ļoti svarīgi ir stāstīt, ka mežā diendienā atrodas cilvēki, kuri redz, kas notiek mežā, kuri spēj izvērtēt, vai darbības, kas tiek veiktas, ir pamatotas un nav pretrunā ar normatīvajos dokumentos noteikto.

Katru pavasari un vasaru neizbēgami notiek meža ugunsgrēki un lielākā daļa meža ugunsgrēku ir izcēlušies cilvēku vainas dēļ. Lai mežs pēc iespējas tiktu pasargāts no ugunsgrēkiem, katru pavasari valstī tiek noteikts meža ugunsnedrošais laikposms. Valsts meža dienests, izsludinot meža ugunsnedrošo periodu, vēl un vēl informē iedzīvotājus, par to, ko šajā laikā nedrīkst darīt mežā. Ziņa par to tiek ievietota gan vietējos, gan centrālajos laikrakstos, gan ziņu aģentūrās, gan radio, gan televīzijā. Meža ugunsnedrošajā laikposmā aktuālā informācija par notikušajiem meža ugunsgrēkiem un izdegušajām meža platībām katru dienu tiek ievietota ziņu aģentūras LETA ziņu lentē un apkopojums par meža ugunsgrēkiem tiek ievietots mājas lapā, kā arī pastāvīgi tiek atgādināts par to, ko mežā aizliegts darīt meža ugunsnedrošajā laikposmā.

Jebkurš Valsts meža dienesta darbinieks iesaistās darbā ar sabiedrību – gan centrālās administrācijas darbinieks, gan Valsts meža dienesta struktūrvienību – virsmežniecību darbinieks. Visbiežāk komunikācija notiek individuāli – aci pret aci. Virsmežniecību speciālisti tiešā nozīmē atrodas tuvāk mežam un ir sasniedzamāki interesentiem uz vietas, jo pārsvarā cilvēkus interesē konkrēti jautājumi, kas ir saistīti tieši ar viņa mežu, kad ar vispārīgo informāciju ir par maz. Lai tiktu aptverta lielāka mērķauditorijas daļa, komunikācija ar sabiedrību tiek veikta virsmežniecībās – gan sadarbojoties ar vietējiem plašsaziņas līdzekļiem, gan organizējot seminārus par izmaiņām normatīvajos dokumentos, kuras nepieciešamas zināt meža īpašniekiem, gan veicot izbraukumus uz konkrētiem meža īpašumiem.

Viena no būtiskākajām Valsts meža dienesta mērķauditorijām ir meža īpašnieki un tie pārsvarā ir iedzīvotāju daļa, kas dzīvo laukos, kura joprojām ir konservatīva, un par visefektīvāko komunikāciju uzskata satikšanos ar speciālistu un aprunāšanos. Privāto mežu īpašnieki, kuriem ir lielas meža platības, komunikācijas jautājumiem pieiet daudz progresīvāk un pārsvarā izmanto internetu, kur ir atrodamī gan Valsts meža dienesta pakalpojumi, gan izmaiņas normatīvajos dokumentos.

Svarīgi ir tas, ka sabiedrības izglītošanas darbs ir jāveic pastāvīgi un regulāri jākomunicē, lai veidotos izpratne gan par mežu kopumā, gan procesiem, kas tajā notiek, gan arī par sekām, kādas var būt nepārdomātai cilvēka darbībai mežā. Šajā ziņā jau ilgus gadus veiksmīgi tiek rīkots tāds pasākums kā Meža dienas. No kādreiz rīkotā pirmā Meža dienu pasākuma ir pagājuši jau astoņdesmit seši gadi. Svarīgi ir saglabāt šo pēctecību un nepazaudēt tradīciju. Valsts meža dienesta darbinieki ir kā informācijas sniedzēji un sadarbības partneri. Šajos pasākumos būtiski ir iesaistīt cilvēkus, kas nav tieši saistīti ar mežu – vietējo pašvaldību, policiju, prokuratūru, īpaši skolas.

Meža dienās 2013. gadā Dienesta teritoriālajās struktūrvienībās tika noorganizēti 106 pasākumi, kuros līdzdarbojās kopumā ap 1,8 tūkstošiem dalībnieku, lielākā daļa no tiem bija skolēni. Meža dienu pasākumi tradicionāli ir ļoti daudzveidīgi – ik gadus tiek stādīts mežs, rīkotas apkārtnes sakopšanas un labiekārtošanas talkas, gatavoti un izlikti putnu būrīši, organizēti semināri par meža atjaunošanu un kopšanu, kā arī virkne konkursu, viktorīnu, mācību stundu skolēniem gan par meža stādīšanu, gan koku un augu pazīšanu, gan par meža dzīvniekiem, gan par ugunsdrošību mežā. Valsts meža dienesta darbinieki līdzdarbojās arī vērienīgākajā Meža dienu pasākumā Meža ABC, kuru pavisam kopā 200 speciālisti 27 meža pieturās iepazīstināja pasākuma dalībniekus ar meža audzēšanu, meža kopšanu, meža stādīšanu, koku sugām, kas aug mežā, kādi ir meža augi, ko drīkst un ko nedrīkst darīt mežā.

Tendences un procesi, kas notiek mežā, kā arī atbildes uz jautājumiem par mežu un viedokļi par problēmām, ir atspoguļoti sarunās un intervijās dažādos plašsaziņas līdzekļos, arī televīzijas un radio veidotajos raidījumos /Panorāma, Bez tabu, Reģionālā TV, Latvijas radio 1, Doma laukums u.c./ Dienesta darbinieki ir skaidrojuši aktuālos jautājumus un stāstījuši par kādu konkrētu izveidojušos situāciju mežā, ka arī piedalījušies nozares diskusijās par nozarei svarīgiem jautājumiem. Virsmežniecības sabiedrības informēšanas darbu veic ar reģionālo preses izdevumu un reģionālās televīzijas starpniecību.

Valsts meža dienestā darbojas uzticības tālrunis, kur jebkurš var izklāstīt savu problēmu vai uzdot jautājumu, pēc tam saņemot speciālistu atbildi.

5. PLĀNI 2014. GADAM

Kā vispārējo mērķi Dienests izvirza 2014. un turpmākajos gados strādāt efektīvāk, optimāli izmantojot finanšu un personāla resursus.

Riski un neskaidrības

Meža ugunsgrēku ierobežošanas un likvidēšanas darbu (kas ir tikai daļa no meža ugunsapsardzības funkcijas) izpildes organizācija, turpinot materiāli tehnisko resursu bāzes atjaunošanu un papildināšanu, tāpat kā 2013. gadā, ir viena no 2014. gada prioritātēm. Iespējamie riski saistīti ar valsts budžeta līdzekļu pieejamību šīs prioritātes īstenošanai.

Prioritātes un plāni

Dienests turpinās aktīvi iesaistīties Zemkopības ministrijas rīkotajās darba grupās, kurās notiek ar Dienesta funkcijām saistīto normatīvo aktu grozījumu izstrāde. Iesaistoties minēto grozījumu izstrādē, Dienesta primārais uzdevums ir sakārtot savā kompetencē esošos jautājumus, kas saistīti ar uzraudzības un administrēšanas funkciju.

Dienests pastiprināti strādās pie ikdienas darbā nepieciešamā aprīkojuma (tai skaitā dienesta autotransporta), instrumentu un tehnoloģiju ieviešanas, pie darba vides apstākļu uzlabošanas, pie darbinieku sociālajām garantijām (tai skaitā atalgojuma) lai nodrošinātu stabilu, konkurētspējīgu, augsti kvalificētu, kompetentu un ar jaunākajām tehnoloģijām apgādātu personālu.

Dienests turpinās attīstīt ārējo komunikāciju, informējot meža īpašniekus un sabiedrību par aktuālajiem jautājumiem.

Tiks uzsākta Eiropas Savienības jaunā plānošanas perioda valsts un ES atbalsta pasākumu administrēšana un koordinācija, sadarbībā ar Lauku atbalsta dienestu.

2014. gada darba prioritāte ir Meža valsts reģistra informācijas sistēmas pilnveidošanas pabeigšana, atbilstoši piešķirtajam finansējumam Eiropas Savienības atbalsta veidā.

Dienests turpinās uzlabot attālināti sniegto pakalpojumu pieejamību.

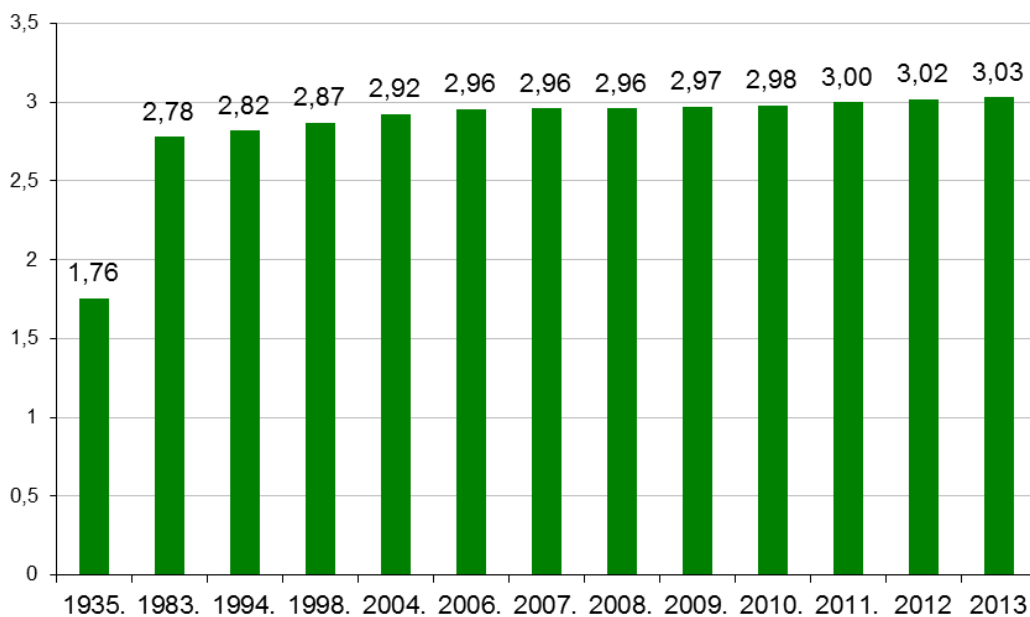
PIELIKUMS

MEŽA RESURSU RAKSTUROJUMS

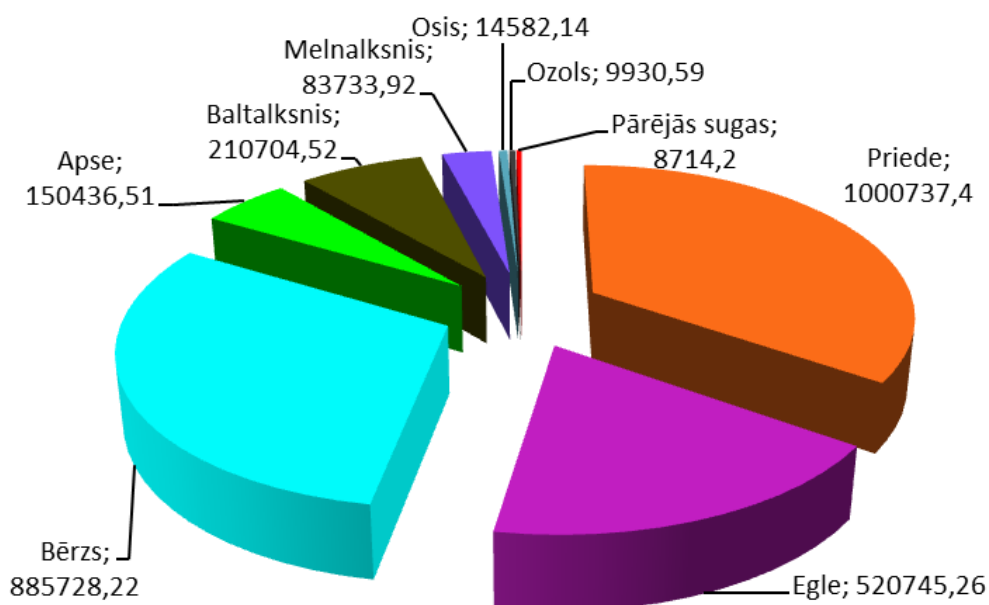
Pēc Meža valsts reģistra datiem meži Latvijā aizņem 3,03 milj. ha lielu platību. Salīdzinājumā ar citām Eiropas valstīm, Latvija pieskaitāma pie mežiem bagātām valstīm, jo Eiropā meži vidēji aizņem 33% no sauszemes teritorijas, kamēr Latvijā tie ir vairāk nekā 50 %. Valsts apsaimniekošanā atrodas 1,5 milj. ha (49,5 %) meža, savukārt pārējie meži sastāda 1,53 milj. ha (50,5 %).

Latvijas teritorija ir 6,46 milj. ha liela. Pēc Dienesta datiem, kas apkopoti Meža valsts reģistrā (inventarizētās platības, kas tiek pakļautas saimnieciskajai darbībai un kuru reglamentē Meža likums) mežainums ir 51,4 % (meža zemju platības- 3,32 milj. ha, no tām mežs 3,03 milj. ha – attiecība pret valsts teritorijas kopējo platību, %). Salīdzinot ar 1923.gadu, kad mežainums Latvijā bija 23%, līdz 2013.gadam, tas ir vairāk nekā dubultojies. Meža platību pieaugums prognozējams arī turpmāk, jo turpinās lauksaimniecībā neizmantoto zemju dabiskā aizaugšana, kā arī to mērķtiecīga apmežošana.

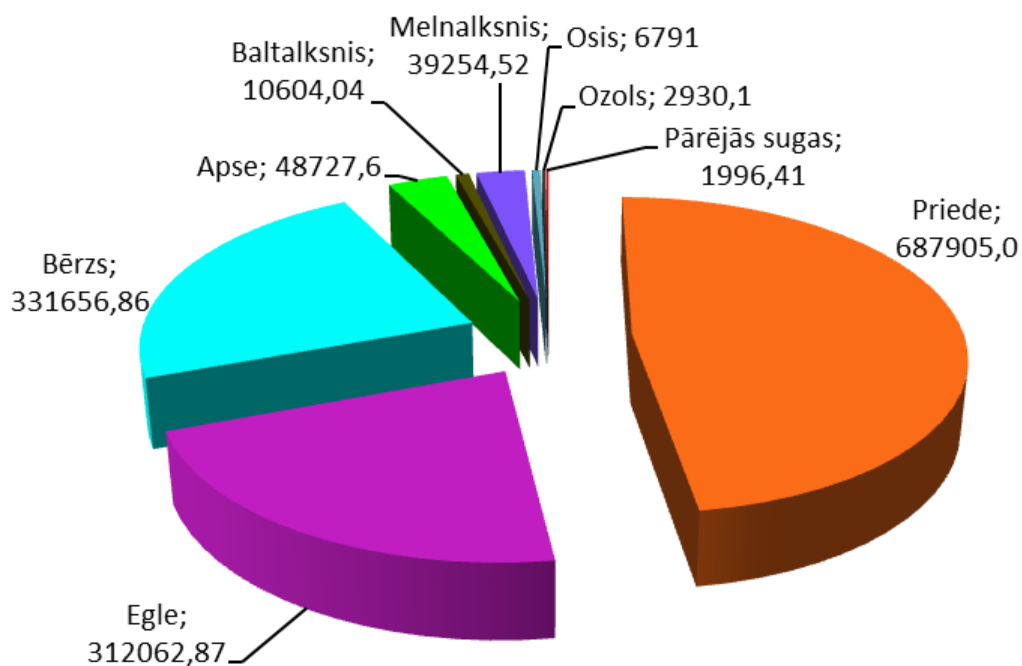
Latvijas mežus pārsvarā veido skuju koki, tomēr ievērojamu daļu aizņem arī pārējās sugas. Skuju koku audzes ir 53% no visu mežaudžu platībām, bērzu audzes – 30%, baltalkšņu - 7% un apšu - 5%.

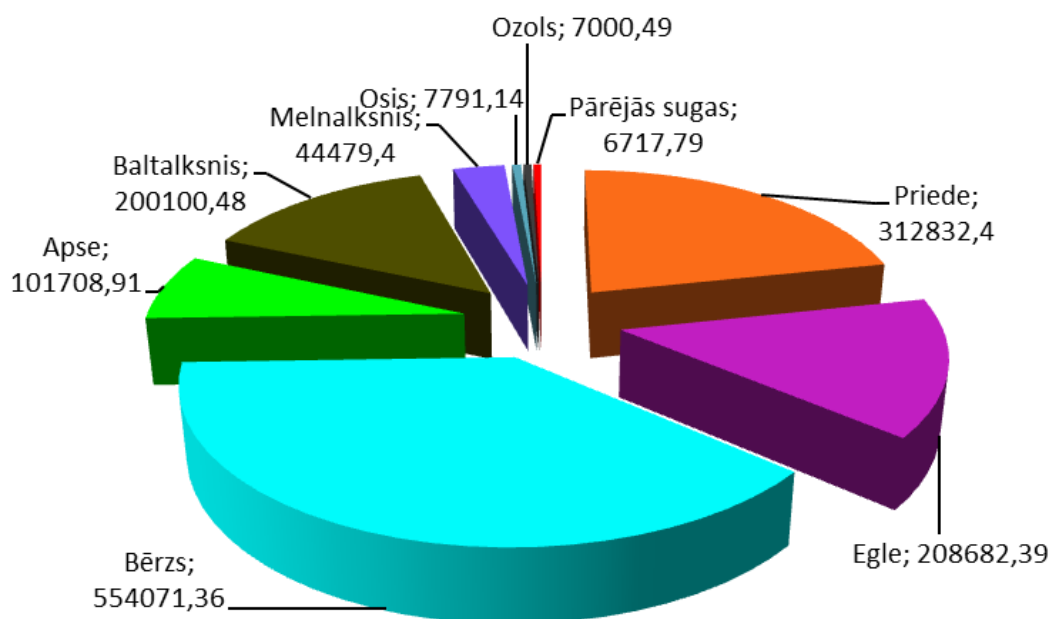
1. attēls. Meža valsts reģistrā reģistrētā meža platību izmaiņu dinamika, milj. ha

2. attēls. Valdošo koku sugu īpatsvara sadalījums Meža valsts reģistrā reģistrētajās mežaudzēs visā valstī, ha

3. attēls. Valdošo koku sugu īpatsvara sadalījums valsts meža mežaudzēs, ha

4. attēls. Valdošo koku sugu īpatsvara sadalījums privāto mežu mežaudzēs, ha

Plašāka informācija par meža resursu raksturojumu pieejama Dienesta sagatavotajā informatīvajā materiālā **Meža statistikas CD 2013. gads**, kas atrodams Dienesta mājaslapā www.vmd.gov.lv.

Valsts meža dienests

13.janvāra ielā 15, Rīgā, LV-1932
tālr.: +37167226600, fakss: +37167211176

E-pasts: vmd@vmd.gov.lv
www.vmd.gov.lv

Uzticības tālrunis +37167221322